

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

LJUBLJANA.

KNAFLJEVA ULICA 57. I.
TELEFON 15-21 DO 15-24

ROKOPISI SE NE VRACAJO

IHAJA VSAK DAN RAZEN
PONEDELJKASLOVENSKI
POROČEVALEC

INTEGRATNI ODDELEK

LJUBLJANA

TELEFON 15-21 DO 15-24

POSTNI OKOVNI RACUN

LJUBLJANA 57. I. 6-4461-1

OGLASI PO CENIKU

MESEČNA NAROČNINA
4 DINGovor zunanjega ministra Edvarda Kardelja v političnem komiteju
Generalne skupščine Organizacije Združenih narodov

Pariz, 11. okt. (Tanjug) V komiteju št. 1, t. j. v političnem komiteju Generalne skupščine OZN se je nadaljevalo dopoldne razpravljanje o predlogu Sovjetske zveze za prepoved atomskega orožja in zmanjšanje oborožitve. Med razpravo je govoril šef delegacije FLRJ zunanji minister Edvard Kardelj, ki je izjavil:

«Gospod predsednik, gospodje delegati!

Na tem zasedanju OZN ni niti ene delegacije, ki ne bi izpila svoje zvestobe stvari miru, pa vendar nismo dosegli pri reševanju konkretnih problemov, ki se vsak dan postavljajo pred to organizacijo, skoro nobenega rezultata, ki bi bistveno prispeval k temu, da bi se narodi prepričali o trdnosti miru. Nasprotno, določeno delovanje OZN je celo prispevalo k nasprotnim rezultatom. Lahko rečemo, da danes varujejo svet pred vojno bolj objektivni pogoji, ki niso ugodni za priprave vojne kakor pa ukrepi, katere je uspešno Združenim narodom doslej sprejeti v tem pogledu, ki pa so — izvzemši seveda odločitve štirih velesil, sprejete na različnih konferencah med vojno in neposredno po njej — zelo škodljive. Večina v Združenih narodih sistematično preprečuje, da bi se sprejeli kakršni koli ukrepi, ki bi vsemu svetu dokazali pripravljenost Združenih narodov, da bo politika miru edina podlaga za sodobno reševanje mednarodnih političnih vprašanj.

Sedaj imamo znova na dnevnem redu tak predlog — predlog sovjetske vlade — ki bi mogel bistveno prispevati k temu miroljubnemu cilju in predstavniki večinskih držav se dvigajo drug za drugim ponovno proti njegovemu sprejetju, ali pa molče, kar v ostalem pomeni isto.

Delegat Velike Britanije gospod Shawcross pravi, da je molk delegatov v tem komiteju glede sovjetskega predloga posledica njegove nerealnosti. Vendar mislim, da je resnica ravno v nasprotju s to trditvijo. Z molkom gledajo na popolnoma stvarni sovjetski predlog očitno zaradi tega, ker bi njegov sprejem in izvedba dejansko pomenila odločilni korak naprej za uveljavitev miru in ustvaritev ozračja, ki bi omogočilo, da bi mednarodno problematiko reševali v duhu Ustanovne listine OZN. Toda videti je, da prav to ne ugaja nekaterim vladam, ki verjetno menijo, da lahko ravno v takem položaju uresničijo svoje posebne cilje. Razumljivo je, da tisti, ki izvajajo tako politiko, ne bo gledal na to, da bi se našla tu v OZN sporazum na rešitev o spornih vprašanjih današnjih mednarodnih odnosov, še manj pa, da bi prešli k politiki dejanske razorožitve. Tako stališče je težko braniti, prevzema pa se tudi resna odgovornost pred zgodovino in od tod tako težak in počasen potek naše razprave o sovjetskem predlogu, od tod tudi skrajna nepripravljenost dokazov, ki bi bili tukaj navedeni proti temu predlogu. Ti »dokazi« se omejujejo dejansko na besede: Sovjetski predlog je nestvaren, mi ga ne sprejemamo. Kolikor so lakonski ti »dokazi« nasprotnikov sovjetskega predloga, toliko so tudi značilni za odnos njenih branilcev do vprašanja mira na svetu, do vprašanja miroljubnega mednarodnega sodelovanja, do načel, na katerih je zgrajena ta naša organizacija. ZN. S tem, da so frontalno odklonili sovjetski predlog, niso napravili britanski in drugi predstavniki v tej komisiji niti najmanjšega koraka, da bi se približali sovjetskemu predlogu, pri čemer so dali jasno razumeti, da nečemu niti slišati o kakršni koli razorožitvi. To kaže tudi resolucija, ki nam jo danes predlaga Velika Britanija.

Obstoji naravno logična notranja zveza med takim stališčem vodilne skupine večinskih držav glede razorožitve in odgovornostjo te skupine za sedanjí položaj na svetu v splošnem. Bistvo takega stališča določajo brez dvoma predvsem tiste spremembe v politiki ZDA, o katerih je govoril sovjetski delegat gospod Višinski. Pretenzije na ameriško svetovno gospodarstvo, na »ameriški mir«, na »ameriško odgovornost«, na »ameriško svetovno vodstvo« postajajo vedno glasnejše. To pa niso samo besede, ampak ustrezna temu tudi dejanski potek ameriške politike. Dejanski rezultati te politike, ki jih kažejo gospodarske številke, nam govorijo, da dobrih ameriških monopolov, od izumskih investicij, od leta do leta naglo narastejo. Po pisanju časopisa »Labour Research« so se dobrih ameriških družb v letu 1947 povečali za 33% v primeri z dobrih v letu 1946.

Samo dejstvo, da so investicije ZDA v inozemstvu narasle v zadnjem letu za 83%, medtem ko so investicije v državi narasle samo za 24%, je za dostojen dokaz, da imajo ameriški monopolistični vrhovi največje dobičke prav od inozemskih investicij. Ti ameriški monopolistični vrhovi nastopajo danes z gesli »popolne svobode« in »enaki možnosti« v gospodarskem pogledu. Ker so močnejši v gospodarstvu, ki so ga dvignili zlasti za vojne, bi radi z gesli in zahtevami »popolne svobode« oropali druge

narode možnosti njihovega lastnega gospodarskega razvoja, s svojo gospodarsko močjo pa jim vsilili tudi svojo politično voljo.

Razumljivo je, da prihaja ta gospodarska ekspanzija tudi do političnega izraza.

Rezultati te politike dokazujejo, da se ameriški politični »izvedenci« ali oborožene sile neposredno vmešavajo v vsakem delu sveta, kjer koli pridejo ljudske demokratične sile do močnejšega izraza, ali pa, kjer se kaže odpor zatiranega ljudstva proti zasluževalcem.

Prav tako dejstva dokazujejo, da se povečujejo od leta do leta v ameriškem proračunu postavke, namenjene za »mednarodne zadeve in finance«. Za leto znaša ta postavka 3,5 milijarde dolarjev.

Temu je treba dodati še vso masinerijo tako imenovanega Marshallovega načrta, politiko dvigovanja zahodne Nemčije kot industrijskega in vojaškega arzenala in še mnogo drugega, ki jim tako gospodstvo vsiljuje, kakor tudi vseh svobodoljubnih demokratičnih sil v splošnem. Jasno je, da se niti svobodni narodi niti resnični demokrati ne morejo pomiriti z alternativno, ki se danes postavlja pred nje, namreč, ali »ameriški mir«, ali pa »nikakršen mir«.

Prav nič manj jasno ni, da tako postavljane vprašanja in taki pogoji neogibno vodijo k napetosti in postrovanju v mednarodnih odnosih. Na tem dejstvu ne morejo ničesar spremeniti niti ona protisovjetska in protikomunistična strašila, ki so služila fašistični propagandi in ki jih sedaj poskušajo ozviti oni, katerim so ta strašila potrebna, da bi dokazali, kako so Sovjetska zveza in države ljudske demokracije krive, da so povod na svetu ljudje, ki se bore proti temu, da bi njihove države postale plen tujega izkoriščanja.

Razumljivo je, da je taka napadna smer politiki ZDA in drugih, z njo povezanih držav, v popolnem nasprotju z duhom in besedilom pogodbe, ki so jih zavezniki podpisali ob koncu vojne kot podlago za svojo vojno politiko. Zato se danes pojavljajo v ZDA in drugih zahodnih državah zelo vplivni »kritiki« teh pogodb, ki med drugim trdijo, da je potsdamska pogodba ena izmed največjih napak ameriške zunanje politike.

Vendar pa se ti »kritiki« ne ustavljajo samo pri ugotavljanju takih dozdnevni »pogreške«, ampak se lotevajo tudi njihovih »popravljanj«, toda to »popravljanje« je v praksi takšno, da so sedaj že zelo redke one določbe sporazumov med velikimi državami, ki jih sedanja ameriška in britanska politika ni kršila in potepala. Naravno je, da ne gre tu za kakršne koli »pogreške« potsdamskega in drugih sporazumov, ampak za to, da bi po Potsdamu naprej temeljito spremenili smer mednarodne politike ZDA in da se sedaj ta politika giblje po nevarni poti zastraševanja in pritiska, to pa je po mišljenju jugoslovanske delegacije najbolj neposreden vzrok, zakaj odklanjajo delegacije velikih zahodnih držav konstruktivno delo za razorožitev v smislu predloga sovjetske vlade.

Tu je gospod Mac Neal znova navedel »dokaz«, ki ga je omenil že med razpravo glede atomske energije, namreč, da je nezaupanje do ZSSR glavni razlog, zaradi katerega ne morejo Velika Britanija in druge države soglašati s predlogom o razorožitvi. Nevarnost ZSSR in komunizma je ba je ta, ki ustvarja strah in zahteva politiko vsestranskega oboroževanja ter ustvarjanja vojaških zvez, blokov itd. Ne bom se znova spuščal v razpravljanje o tem, ali je, ali ni možno mednarodno sodelovanje med državami dveh različnih družbenih sistemov. Gospod Višinski je navedel nekega dne prepričljive dokaze v tem pogledu, predvsem pa je vsa zgodovina obstoja Sovjetske zveze in njene mednarodne politike praktičen dokaz o možnosti takega sodelovanja, zlasti pa tudi izkušnje druge svetovne vojne in po njej.

Torej ni problem v tem, ali se more ali se ne more sodelovati, ampak, da se enkrat ponovim besede generalisima Stalina — v tem, ali se želi ali se ne želi sodelovati.

Dovolj je, da se površno ozremo na mednarodne odnose v zadnjih 30 letih, pa postane očitno, da je Sovjetska zveza ves čas svojega obstoja vztrajno in dosledno vodila prav tako politiko miru in mednarodnega sodelovanja in da so nasprotno ravno zahodne sile s svojimi številnimi intervencijami, gospodarskimi blokadami, poizkusi vmešavanja v notranje razmere Sovjetske zveze, organiziranjem ali vzpodbujanjem najrazličnejših

škodljivih akcij, protisovjetskimi mednarodno političnimi akcijami, kakršne je monakovski sporazum itd., vztrajno dokazovale, da ne žele miroljubnega sodelovanja s Sovjetsko zvezo in da ne vodijo politike miru nasproti tej socialistični državi. Ali ni jasno, da odnos do miroljubnih predlogov Sovjetske zveze ali držav ljudske demokracije, ki ga goji vodilna skupina večinskih držav — da sploh ne govorimo o vsakdanji praktični politiki izven OZN — upravičeno povzroča prepričanje, da se ta skupina držav vrača k omenjeni stari nemirobilni politični smeri proti Sovjetski zvezi — kar pomeni sedaj, tudi proti državam ljudske demokracije.

Nasprotno pa je Sovjetska zveza, ki je ostala zvesta politiki miru, nadaljevala po drugi svetovni vojni, skupno z državami ljudske demokracije, boj za vzpostavitev takega pojava sistema za mednarodno sodelovanje, ki bi omogočil trajen mir. Predlogi ZSSR za splošno zmanjšanje oborožitve, za prepoved uporabe atomske energije v vojaške namene, kakor tudi predlog za polnjenjem vojnoukrajške propagande, postavljeni na zasedanjih Generalne skupščine ZN 1946 in 1947, dalje borba ZSSR za dosledno izpolnjevanje prevzetih mednarodnih obveznosti, umik sovjetskih čet iz Irana in Koreje, kakor tudi vsi drugi miroljubni napori Sovjetske zveze, tja do zadnjega predloga, ki ga je postavil šef sovjetske delegacije — in je sedaj na dnevnem redu tega komiteja — jasno in odločno kažejo miroljubno politiko Sovjetske zveze, kakor tudi njeno prizadevanje, da bi se ustvarili čim ugodnejši pogoji za uspešno mednarodno sodelovanje v korist miru in varnosti narodov.

Torej ne dokazujejo tisti, ki v zadnjem času tako vztrajno ponavljajo teze o nemogućnosti sodelovanja s Sovjetsko zvezo, nič drugega kakor to, da sami ne žele razvijati sodelovanja s Sovjetsko zvezo in drugim državami, ki korakajo po poti socialističnega razvoja. Zakaj ne žele? Očitno zato, ker se te države upirajo tisti politiki ekspanzije, ki je sedaj neposredni vir nasprotstev, ki nastajajo na področju mednarodnega sodelovanja.

Naše mnenje je, da ta politika ne prinaša samo novih nasprotij v mednarodne politične odnose, ampak ustvarja hkrati v mnogih državah pogoje za krepitev in razvoj protidemokratskih fašističnih elementov in ni zato samo nevarnost za miroljubno mednarodno sodelovanje, ampak tudi za demokratični red v mnogih državah, imamo pa že težke izkušnje o tem, kam vodi to. V tej zvezi ne bo odveč znova omeniti, da sta sovražna politika vladajočih krogov zahodnih velesil do ZSSR — neposredno pred izbruhom druge svetovne vojne in njihova neozdravljiva mržnja nasproti teži delu socializma — kar je prišlo do izraza v popuščanju nemški fašistični napadnosti in njenemu usmerjanju proti vzhodu — veljala narode vsega sveta ogromne in nenadomestljive žrtve.

Ko smo že pri tem, ne morem, da se ne bi dotaknil izjave gospoda Mac Neala med razpravo o atomski energiji, ko je prav tako govoril o »nezaupanju« do Sovjetske zveze, ki ba je preprečuje razorožitev na področju atomske energije. Gospod Mac Neal je trdil, da je Sovjetska zveza ba je anektirala vrsto držav in vzpostavila svoje nadzorstvo nad nekaterimi državami ljudske demokracije, pri čemer je dodal: do pred kratkim pa tudi nad Jugoslavijo. Kar se tiče prvega dela tega dozvednega dokaza, se ne bom spuščal v dokazovanje njegove nevezdnosti in tendencioznosti, ker je bilo to tukaj že storjeno. Kar se pa tiče drugega dela, bi rad povedal nekaj besed.

Gospod Mac Neal se je lotil zelo neuhvalnega posla, da bi izkoristil neki spor iz popolnoma drugega področja sodobnega družbenega razvoja in podprl s tem svojo nepripravljenost. Toda Federativna ljudska republika Jugoslavija ni nikdar bila kakor tudi ne druge države ljudske demokracije, in zato tudi ni mogla prenehati biti pod nadzorstvom Sovjetske zveze.

Zato mislim, da bi samo koristilo našemu delu v OZN, ako bi prenehali popolnoma neumestni poizkusi, da bi Jugoslavijo in druge države ljudske demokracije »zaščitili« pred dozdnevni sovjetskimi nadzorstvom, čeprav je namen takih poizkusov popolnoma jasev. V nasprotju s tem mislim, da je mnogo razlogov, da se brani cela vrsta držav v zahodni Evropi in izven Evrope pred vzpostavitvijo dejanskega gospodarskega, vojaškega in drugega nadzorstva, ki ga tem državam vsiljujejo — toda ne Sovjetska zveza.

Vsa ta dejstva, ki sem jih omenil, dovolj jasno osvetljujejo vprašanje, kdo ima tukaj pravico gojiti nezaupanje do drugega. V vsakem primeru je zelo jasno, da je izgovor o »nezaupanju« do Sovjetske zveze in držav ljudske demokracije popolno-

ma neprepričljivo opravičevanje za vračanje sovjetskega predloga o delni razorožitvi, v končni posledici pa opravičevanje neke napadalne politike proti sistemu miroljubnega mednarodnega sodelovanja, politike, ki prevladuje tudi v tej hiši, služi pa izključno ekspanzionistični smeri monopolističnih vrhov Wall Streeta. S praznimi deklaracijami o željah po miru, se mir ne more zagotoviti. Sklep, ki se na podlagi vsega tega vsiljuje, je, da morajo predstavniki vodilnih držav večine končno z dejanji dokazati svojo zvestobo do miru, ki jo z besedami sicer zelo mnogo poudarjajo, in da morajo s svojimi konkretnimi postopki prepričati svet, da so dejansko za miroljubno sodelovanje med narodi, ne glede na njihovo družbeno strukturo. Razumljivo je, da tega vsekar ni mogoče dokazovati z atomsko bombo in oboroževalno tekmo, ampak prav nasprotno, z dejanskimi pripravljenostjo, da se dosežejo rezultati v smeri razorožitve. Sovjetska zveza je dokazala tako pripravljenost — medtem ko so govorniki Velike Britanije poudarili popolnoma nasprotno stališče.

Gospod Višinski je že prepričljivo in upravičeno kritiziral znano militaristično tezo: »Najprej varnost in šele potem razorožitev.« Pred zadnjo vojno so Hitlerjevi predstavniki na mednarodnih konferencah odklanjali predlog za razorožitev in opravičevali to za razlogom, da Nemčija ne more soglašati z razorožitvijo vse dotlej, dokler sama ne bo oborožena tako kakor so oborožene druge države.

Sedaj vemo vsi, da so s tem razlogi samo opravičevali nebrzdano oboroževanje Hitlerjeve Nemčije, ki je konec koncev privedlo do druge svetovne vojne. Prav tega — »najprej varnost, potem pa razorožitev« — je omogočila Hitlerju in drugim napadalcem, da so izigrali vse predloge za razorožitev, ki so bili predloženi na mednarodnih konferencah. Konec koncev se je ta teza praktično tolmačila tako, da je oboroževanje pogoj za varnost. Sedaj smo v nevarnosti, da bi se ta teza praktično zopet tako tolmačila. Saj imajo take teze tudi sedaj svoje branilce med najvplivnejšimi ljudmi in krogi ZDA, Velike Britanije itd. Navedel bom dve izjavi gospoda Marshalla in gospoda Austina med razpravo v komiteju za zunanje zadeve Predstavniškega doma ZDA, letos v mesecu maju. Gospod Marshall je tedaj dejal:

»Faktor vojaške sile je neposredne in poglavitne važnosti v sedanjem svetovnem položaju« in nato: »Dejal sem, da Združeni narodi ne morejo brez ravnotežja sil, govorim o vojaški sili, ne pa o zemljepisnih zvezah, dobro funkcionirati.«

Gospod Austin pa je takole opredelil svoje pojmovanje:

»Nočem pustiti komiteja brez konstruktivnih in pozitivnih sugestij. Prvič, eno izmed najvažnejših akcij se začel: evropski program pomoči, drugič, okrepiti moramo svoje lastne vojaške postojanke, tretjič pa moramo po mojem mišljenju ojačevati vojaško moč naših prijateljev. Mi smo že prispevali k okrepitvi njihove gospodarske moči, sedaj je potrebno, da okrepimo njihovo vojaško moč.«

Razumljivo je, da se tisti, ki stojijo na takim stališčem, ne bo zavzemali za politiko razorožitve. Prav tako je jasno, zakaj taka stališča potem opravičujejo za »nezaupanjem« do Sovjetske zveze, ali s strahom pred komunizmom, Delegacija Federativne ljudske republike Jugoslavije misli, da je prav v takih pojmovanjih in taki politiki koren sedanje mednarodne napetosti.

V tej zvezi bi rad spomnil predstavnike tistih držav, ki sedaj napadajo predlog sovjetske delegacije za delno razorožitev, na neki citat iz govora pokojnega predsednika ZDA Franklina Roosevelta v ameriškem kongresu 6. januarja 1941. Tedaj je pokojni predsednik dejal tole: »Četrta svoboda je svoboda pred strahom — ki pomeni, ako jo prevedemo v svetovni jezik, zmanjšanje oborožitve po svetu v takšnem obsegu in na tako temeljit način, da ne bo noben narod sposoben začeti napada proti kateremu koli sosedu kjer koli na svetu.«

Tako je predsednik ZDA govoril tedaj, ko so ZDA nastopale proti napadnosti Hitlerjeve Nemčije. Povsem nasprotno govorijo ameriški predstavniki o tem vprašanju sedaj.

Gospod Mac Neal, pa tudi gospod Shawcross sta govorila tukaj, da bi bil sovjetski predlog pogodbo onemuki, ki se je manj razorožilo, to pa je, po trditvi gospoda Mac Neala in Shawcrossa, Sovjetska zveza. Ta dokaz je v dvojnem pogledu neprepričljiv. Predvsem demantira trditve gospoda Mac Neala, da mu ni znano o oborožitvi Sovjetske zveze. Ali gospod Mac Neal ve, kakšna je oborožitev Sovjetske zveze in v tem primeru, odpade njegov glavni dokaz proti sovjetskemu predlogu, ali pa gospod Mac Neal tega ne ve, toda v tem primeru ne more niti trditi, da

se bo s sovjetskim predlogom okoristila prav Sovjetska zveza. Vendar ni niti prvo niti drugo v tem primeru važno. Važno je, da britanski predstavnik in njegovi prijatelji odklanjajo sovjetski predlog v splošnem, ne da bi pokazali kakršno koli zanimanje za tako veliko vprašanje, ki zadeva mednarodni mir, izjavljajo enostavno, da so njemu in njegovim prijateljem že začeli presedati vsi ti govori predstavnikov vzhodno-evropskih delegacij, ki pa v resnici niso imeli drugega cilja, kakor da bi čim več prispevali k miru in utrditvi mednarodnega sodelovanja.

Na podlagi vseh teh izjav človek dejansko ne more napraviti drugačnega zaključka kakor tega, da nesoglasje glede sovjetskega predloga ni v tem, kakšno naj bi bilo nadzorstvo pri uresničevanju sovjetskega predloga, ampak v tem, da je vodilna skupina večinskih držav v splošnem in načelno proti vsaki razorožitvi.

Pred nas dejansko postavljajo dve tezi. Vodilna skupina večinskih držav ZDA na čelu, trdi, da je samo »ravnatežje sil« poročito miru. »Moramo biti tako močni, da nas ne bo mogel nihče napasti,« govorijo danes ameriški vplivni ljudje, med njimi tudi kandidat za predsednika ZDA gospod Dewey.

V nasprotju z militarističnimi teorijami o »varnosti« na podlagi oborožitve je sovjetska teza in teza vseh držav ljudske demokracije, ki trdi, da je pot k miru predvsem pot k splošni omejitvi oboroževanja. Razumljivo je, da razorožitev ni vse, vendar je prvi korak, brez katerega si je v sedanjem položaju težko zamisliti ustvaritev sistema čvrste mednarodnega sodelovanja.

Zaman bi bilo govoriti o pravilnem reševanju perečih mednarodnih političnih vprašanj, ako ne bo prepriča-

nje v trdnost miru podlaga vsemu delu Združenih narodov.

Na tej liniji je predlog, ki ga je predložil v imenu vlade ZSSR gospod Višinski. Ta predlog upošteva konkretne pogoje, zahteva od odgovornih držav minimalne dokaze za njihovo dobro voljo glede borbe za zaščito miru in daje boljše perspektivo za vse nadaljnje miroljubno sodelovanje med narodi.

Torej ni ta sovjetski predlog nikakršna propagandna deklaracija kakor so tukaj govorili, ampak ravno nasprotno zahteva zares realističen in konstruktiven korak, ki bi mogel — ako bi ga večina ZN sprejela — pomeniti bistveno spremembo na bolje v sedanjem mednarodnem položaju. V nasprotju s tem pomeni sprejem resolucije britanske delegacije razbijanje in še večje postrvanje sedanega ozračja nezaupanja in strahu pred vojno.

Težke posledice sedanega mednarodnega položaja čutimo na vsakem koraku. Ne bom navajal konkretnih števk o oborožitvi, o vojaških oporiščih, o moči oboroženih sil itd., ker se o tem tukaj že mnogo govorilo. Medtem ko se na eni strani žrtvujejo ogromni izdatki za oborožitev, pa postajajo na drugi strani življenjski pogoji ogromne večine ljudi v mnogih državah vedno težji, življenjska raven ljudstva pa stalno pada. Poznamo to, kar bo omogočilo državam, da bodo vrgle raz sebe breme oboroževanja, s čimer homo na eni strani pospešili gospodarsko obnovo na svetu in dvig življenjske ravni delovnih ljudi, na drugi strani pa osvobodili človeštvo strahu pred vojno.

Zaradi vseh teh razlogov izjavlja delegacija Federativne ljudske republike Jugoslavije, da podpira sovjetski predlog v celoti, in poziva vse delegacije, naj ga sprejmejo.

Čestitka maršala Tita predsedniku
vlade LR Makedonije ob Dnevu vstaje

Beograd, 12. okt. Maršal Josip Broz Tito je včeraj poslal predsedniku vlade LR Makedonije L. Koliševskemu naslednjo brzojavko:

Ob obletnici dneva vstaje ljudstva Makedonije pošiljam Vam in preko Vas makedonskemu ljudstvu tople čestitke za najboljšimi željami za nadaljnji razvoj in vsestranski napredek LR Makedonije.

Dosedanji veliki uspehi na vseh področjih gospodarstva dokazujejo, da je osvobodjeni makedonski narod

dobil v bratski skupnosti z ostalimi narodi Federativne ljudske republike Jugoslavije popolno močnost za svoj ustvarjalni polet. S tem daje makedonski narod svoj dragoceni prispevek k okrepitvi bratske skupnosti nove Jugoslavije in graditvi socializma v naši državi, s tem kaže makedonski narod, česa je sposoben narod, pa naj bi bil tudi majhen, ki je svobodni in ki popolnoma svobodno ureja svoje življenje na socialističnih temeljih. Naj živi LR Makedonija!

SLOVESNOSTI V MAKEDONIJI
OB OBLETNICI VSTAJE

Makedonsko ljudstvo je proslavilo svoj praznik 11. oktobra v znamenju stratenosti in zaupanja naši Partiji in njenemu vodstvu, z obljubami za nove delovne napore in s trdnovojo za čim hitrejšo zgraditev socializma. Na akademiji v Skoplju, na proslavih in po drugih prireditvah po vsej Makedoniji je makedonski narod znova potrdil, da ga od Partije in maršala Tita ne more odtrgati nobena klevetniska gonja.

Na festivalu narodnih pesmi in plesov, ki so mu prisostvovali podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Moša Pijade in Dimitar Vlahov, ministri zvezne vlade Rodoljub Colaković, Ljubšo Arsov in Pavle Gregorij, predsednik vlade LR Makedonije Lazo Koliševski, predsednik Prezidija Narodnega obranja LR Makedonije Bogojna Fotev, člani vlade LR Makedonije, predstavniki jugoslovanske armade, množičnih organizacij, delegati iz ostalih republik, javni in kulturni delavci so kulturno umetniška društva, folklorne skupine, pevski zbori pokazali svojo nacionalno kulturo, ki se svobodno razvija šele v novi Jugoslaviji. Nastopile so tudi manj-

šinske folklorne skupine kakor ciganska, turška, albanska in druge, ki so manifestirale bratsko sožitje z makedonskim narodom.

Na ta dan so dobili visoko priznanje zaslužni graditelji nove Makedonije, ki se hitro dviga iz politične, gospodarske in kulturne zaostalosti. Vlada LR Makedonije je nagradila večje število zaslužnih znanstvenih, proizvodnih in kmetijskih delavcev. Za znanstveno delo in organizacijo znanstvenih ustanov so bili nagrajeni: dr. Haralambi Mančev, Georgi Filipovski, dr. Ernst Herbersmid, dr. Marin Katalinić, dr. Dimitrije Juzbašić, Dimčo Koco in Krum Tošev. Iz proizvodnje je bilo nagrajenih 26 udarnikov, med njimi 8 kratna udarnica Nemka Trpkova in 7kratna udarniki Dominka Karolina, Miodrag Milovski in Zivko Hristovski, ter 11 novatorjev in racionalizatorjev. Za dobro organizacijo dela in za uspehe v proizvodnji je dobilo nagrade 9 predstnikov in članov kmetijskih delovnih združenj ter 14 zaslužnih članov teh združenj. Nagrajenih je bilo tudi 8 vodij analfabetičnih tečajev in organizatorjev analfabetičnih kampanj.

OBJAVA TANJUGA O IZROČITVI
ITALIJANSKIH LADIJ JUGOSLAVIJI

Beograd, 12. okt. Glede na vest rimskega radia od 7. oktobra 1948, da so baje v teku pogajanja med vlado FLRJ in Italije o izročitvi italijanskih ladij Jugoslaviji v skladu s čl. 57 mirovne pogodbe, je bil Tanjug pooblaščen za objavo naslednje izjave:

Po čl. 57. mirovne pogodbe je Italija dolžna izročiti FLRJ 3 torpedovke, 7 odstanjevalcev min, 2 desantni ladiji, 1 ladijsko cisterno za vodo in 4 velike remorkerje. Izročitev ladij bi se morala izvršiti v treh mesecih po uveljavitvi mirovne pogodbe (15. september 1947), razen ladij, ki se ne morejo opremiti v treh mesecih. V takih primerih more rok podaljšati pomorska komisija štirih vlad.

Med tem je italijanska vlada izročila doslej Jugoslaviji samo 4 od-

stranjevalce min in sicer v prvi polovici septembra 1948. Zato je vlada FLRJ poslala 1. avgusta 1948 pomorski komisiji štirih velesil zahtevo, da bi jo poslala italijanski vladi, v kateri je zahtevala izročitev drugih ladij do 1. septembra letos. Ker na to zahtevo vlada FLRJ ni prejela nobenega odgovora italijanske vlade, se je 15. septembra 1948 ponovno obrnila na pomorsko komisijo štirih velesil s prošnjo, naj določi italijanski vlad, rok za odgovor na jugoslovansko zahtevo od 1. avgusta 1948 in naj se zaradi pospešitve izročitve ladij vključi seja pomorske komisije, na katero bi bili poklicani jugoslovanski in italijanski delegati.

Vlada FLRJ doslej ni bila obveščena od italijanske vlade, kdaj bo svojo obveznost na podlagi čl. 57. mirovne pogodbe do konca izvršila.

Ponesrečen poizkus za novo klevetanje Jugoslavije

Poljski mladinci — učenci v gospodarstvu — so v Zagrebu poslali ministru za težko industrijo Francu Leskosku pismo, v katerem se zahvaljujejo naši oblasti za vso skrb, ki jim jo posveča. Toda to toplo in iskreno pismo je dalo povod za nov poizkus, da se klevetajo jugoslovanski narodi in njihovo vodstvo.

Poljsko ministrstvo za zunanje zadeve je poslalo jugoslovanskemu veleposlanstvu v Varšavi noto, polno klevet in nesmiselnih obtožb. V njej je niz nečestitih in smešnih, neločljivih zjav.

Tako n. pr. se v noti zjavlja, da so bili poljski mladinci od strani jugoslovanske uprave interneta večje napeljanje, naj napišejo to pismo. Potem se nadalje trdi, kar je žaljivo in nesmiselno, prav tako pa tudi smešno, da je bilo pismo prečitano med večerjo, da mu poljski mladinci niso mogli pazljivo slediti, prav tako tudi, da ga niso podpisali. Na koncu nota protestira proti poskusom, da bi se poljski mladinci vključili v kampanjo, ki se vodi v Jugoslaviji proti državam ljudske demokracije, a zlasti proti Čehoslovadi. Nota se končuje z odločno poljske vlade, kar je v resnici bil eden zmed njenih ciljev, da pokliče nazaj v Poljsko vse poljske mladince iz Jugoslavije.

Tudi v svojih časopisih so objavili pismo za nerazumno, odnosno da poljski mladinci pisma niso napisali, da jim je bilo podtaknjeno itd.

Tov. Leskoske je poljskim mladincem poslal odgovor na njihovo pismo, ki so ga sprejeli z velikim navedenjem. Obenem so izrazili svoje ogorčenje nad žaljivim ravnanjem čehoslovških oblasti proti našim mladincem v Čehoslovadi. Ob njihovi vrnitvi v Jugoslavijo so jih povabili v svoj dom in jim s tem pokazali, da jih cenijo, ker so ostali zvesti svoji domovini kljub naporom tujih oblasti, da bi jih odvrnili od domovine.

Mladi Poljaki so to storili spontano, iz srca. S tem so se hoteli oddolžiti Jugoslovanom in obenem protestirati proti žaljivemu ravnanju z jugoslov. učenci v Čehoslovadi.

Toda tudi ta postopek poljskih mladincev je sprožil nov plaz klevet proti naši državi. Poljski tisk je takoj objavil, da so bili poljski mladinci prisiljeni sprejeti v svoj dom jugoslovanske učence. Iz vsega tega je razvidno, da je klevetnikom bilo važno le to, da spet oblatijo Jugoslavijo. Poljska vlada je nemudoma poklicala nazaj v domovino vse učence v gospodarstvu, ki so bili v Jugoslaviji. Naše oblasti so poskrbele, da se poljski mladinci vrnejo nemoteno v svojo domovino.

Poizkus, da se na ta način oblatijo narodi Jugoslavije in naše vodstvo, se je popolnoma ponesrečil. Jugoslovanski narodi so prebrčani, da se kaj takega ne bo nikdar več zgodilo, ker je to v nasprotju s pogodbami med Poljsko in Jugoslavijo, ki pa jih poljske oblasti rušijo s takim ravnanjem.

Taka in podobna dejanja ne bodo zrahljala trdne vezi med poljskim in jugoslovanskimi narodi, ki se tega ne želijo v nobenem primeru.

Laž londonskega lista

Dunaj, 12. okt. (Tass). Se dni je angleški časopis »Daily Telegram and Morning Post« z odkrito izvalnim namenom poročal, da je baje Sovjetska zveza predlagala avstrijski vladi obnovo pogajanj o mirovni pogodbi z Avstrijo, in da je baje pri tem obvestila avstrijsko vlado, da ne bo podprla jugoslovanskih ozemelskih zahtev glede južne Koroške. Del avstrijskega tiska je z obema rokama sprejel to vest londonskih klevetnikov. Vendar je istega dne avstrijsko ministrstvo zunanji zadev zanimalo to grdo izmišljotino ter sporočilo, da ničesar ne ve o kakšnem sovjetskem predlogu. Navzlic popolnoma jasnemu demantiju avstrijskega ministrstva za zunanje zadeve je dunajski »Arbeiter Zeitung« po dveh dneh ponovno objavila laž londonskega časopisa, ki jo je zanikalo avstrijsko ministrstvo zunanjih zadev. Ta časopis očito meni, da je tujia laž več vredna kot dejanska resnica.

Delo komitejev Generalne skupščine OZN

Sovjetski predlogi za prepoved atomskega orožja in uničenje atomskih bomb so omajali položaj ZDA

Podkomite je črtal oni del kanadske resolucije, ki zahteva prekinitev dela komisije za atomsko energijo

Pariz, 12. okt. (Tanjug). Razpravljanje o atomski energiji so prenesli iz političnega komiteja Generalne skupščine v podkomite. Izročitev tega vprašanja podkomiteju pomeni dejansko poraz angloameriškega bloka v političnem komiteju. Vsa stremjenja ameriške delegacije in njene satelitske družine, da bi vsilila političnemu komiteju ameriški načrt za atomsko energijo, ki so ga vthotapili v Generalno skupščino v obliki kanadske resolucije, so doživela popoln poraz. Niti Trumanovemu delegatu Austinu, pa tudi ne britanskim, kanadskim, belgijskim in nizozemskim zagovornikom ekspanzionističnega načrta ZDA ni uspelo v političnem komiteju doseči glavnega cilja ameriške dveletne saboterske taktike v komisiji za atomsko energijo — prekiniti delo Združenih narodov pri reševanju vprašanja atomske energije in absolutno odkloniti vsako misel o prepovedi atomskega orožja.

Da bi Generalni skupščini narekovala svojo voljo, je delegacija ZDA vpregla v političnem komiteju v svoj voz vsot protisovjetsko večino. Kljub temu pa razpravljanje v komiteju ni dovelo do uresničitve imperialističnega načrta za atomsko energijo, ampak je v celoti razkrinilo ameriški načrt in odkrilo namene imperialistov. Izizvalna podtikanja in klevete, da Sovjetska zveza baje sabotira in ne želi prepovedi ter nadzorstva nad atomsko energijo in oboroževanjem, so se zkazala kot gola laž, kot prozorna spletkarja, s katero so hoteli ZSSR pred svetovno javnostjo napraviti krivo za neuspeh dela v OZN v korist prepovedi atomskega orožja. To orožje je zblila imperialistom iz rok nedvoumna sovjetska resolucija, ki jo je šef delegacije

ZSSR Višinski predložil političnemu komiteju in v kateri se zahteva hkrati sklenitev konvencije za prepoved atomskega orožja ter uvedba strogega in učinkovitega mednarodnega nadzorstva nad uporabo atomske energije.

Predstavnika Trumanove vlade Austina je ta konkretni in jasni predlog zmedel. Da bi preprečil sprejem sovjetskega predloga, je napravil diplomatsko potezo, s katero je odkril pred delegacijami 47 držav kar se ameriškega imperializma in enostavno povedal, kaj ZDA žele. Z neopriskritim gnevom je nastopil proti vsem predlogom, po katerih ni bil s ustanovitvijo podkomiteja dosegel splošen sporazum glede atomske energije. Austin se je izjavil proti vsakemu sporazumu, proti nadaljevanju dela komisije za atomsko energijo, proti prepovedi atomskega orožja. Njemu je bilo samo in izključno do tega, da bi Združeni narodi ne razpravljali o atomski energiji, niti da bi tvorci napadalnih načrtov v Wall Streetu ohranili svoje zalogo atomskih bomb, ZDA pa obdržale monopol nad atomsko tajnostjo, za katerega mislijo, da ga še vedno imajo. Austin je pozabil povedati, zakaj je vladi ZDA potrebna atomska bomba.

To, kar je pozabil Austin, je pohitel povedati istega dne njegov rojak in kolega pri časopisu »New York Herald Tribune«. Grožnja za atomsko bombo, je priznal tega dne »New York Herald Tribune« v parizski izdaji, je danes najmočnejši adut naše diplomacije. Ali pa, kot je poudaril jugoslovanski predstavnik v političnem komiteju Bebler: Atomsko bomba v rokah ameriških ekspanzionistov je samo sredstvo za

nadaljevanje političnega in diplomatskega pritiska in zastraševanja narodov, sredstvo za širjenje vojne živčnosti in strašnih privodov atomske vojne, to pa vse z namenom, da bi čim lažje uresničili Hitlerjevo idejo o vzpostavitvi gospodstva nad svetom.

Zato se je Austin divje uprl ustanovitvi podkomiteja. Zato se je, kakor je pripomnil ukrajinski delegat Manulski, bolj ustrašil splošnega sporazuma kakor pa atomske bombe. Izpadi gospoda Austina, čigar »skrenost« po obhodu tudi skoraj vse delegacije pod ameriškim nadzorstvom, se niso srečno končali. Ameriški namen, da bi v političnem komiteju sprejeli kanadsko resolucijo in prekinili nadaljnje delo komisije za atomsko energijo, je doživel neuspeh. Kljub vsemu je bil ustanovljen podkomite, ki bo proučil vse predložene resolucije glede atomske energije in sestavljal besedilo resolucije, ki bi bilo sprejemljivo za vse delegacije. To dejstvo prida, da so sovjetski predlogi omajali položaj ZDA in da se upira političnemu diktiranju v tako važnem vprašanju vest useg miroljubnega človeštva.

Austinov kolega gospod Osborne se še nadalje trudi, da bi uresničil v podkomiteju skupno s svojimi britanskimi, kanadskimi, kitajskimi in drugimi; sateliti težnje Wall Streeta, da bi s silo dosegel prekinitev dela komisije za atomsko energijo. Pri teh poizkusih je delegacija ZDA doživela nov udarec. Pod pritiskom svetovnega javnega mnenja je bil ameriški blok v podkomiteju prisiljen črtati v 8. točki kanadske resolucije oni del besedila, v katerem se zahteva prekinitev dela komisije za atomsko energijo.

Splošna stavka rudarjev v Franciji se vedno bolj širi

Pariz, 11. okt. (Tanjug). Po poročilih tujih agencij se splošna stavka rudarjev v Franciji vedno bolj širi. Kljub ukrepom Queuilleove vlade, s katerimi skuša razbiti enotnost stavkočih, ki se bore za boljše življenjske delovne pogoje, je stavkovno gibanje zajelo tudi druge panoge francoske industrije. Agencija United Press poroča, da je državni odbor zveze obalnih in pristanških delavcev Francije pozval vse člane zveze, naj začno v sredo s splošno stavko v državi. Tudi stavka francoskih železnice se širi. V Espernayu la Châlonu sur Marne so stavkojuči zasedli železniške postaje. Železniški delavci v Muhlihouseu, Reimsu, Blainvilleu, Cherbourgu, Grenobleu in Chambéryju so tudi začeli stavkati. Francoska generalna konfederacija dela je večkrat popoldne razglasila splošno stavko na vzhodni pariski postaji. Po vsej Franciji se nadaljujejo demonstracije in krajeve stavke v protest proti krvavim dogodkom. Včeraj je bila v Nancyju povorka več tisoč demonstrantov. V demonstracije se je vmešala policija, ki je napadla demonstrante z gumijevkami in bombami za solzenje.

Tudi protesti proti vojno-hujskaški gonji dobivajo v Franciji vedno izrazitejši značaj. Tako je v Saint Denisu izjavilo 600 vojakov pred svojim odhodom iz vojske, da se bodo borili z vsemi silami za zagotovitev miru in da se ne bodo nikoli vojskovali proti Sovjetski zvezi.

Generalna konfederacija dela proti vladni socialni in gospodarski politiki

Pariz, 11. okt. (Tanjug). Danes se je začelo v navzočnosti 2500 delegatov predstavniki 15.000 sindikalnih podružnic Francije in prekomorskih držav zasedanje Generalne konfederacije dela. O delu od zadnjega kongresa do danes je poročal v imenu glavnega odbora generalni tajnik Frachon. Med drugim je poudaril, da je

v tem razdobju vodila Generalna konfederacija dela dosledno borbo proti bedi širokih delovnih množic, proti stalni ekonomski in finančni krizi za obrambo miru in demokratičnih svoboščin francoskega naroda. Delavski razred se vztrajno bori proti politiki uničenja nacionalne suverenosti po francoskih oblastnikih, ki so spravili Francijo v napadalni zahodni vojaški blok. S sprejetjem nevzdržnih pogojev Marshallovega načrta so žrtvovali francosko industrijo in francoske finance.

Frachon je predložil kongresu akcijski program francoskega delavskega razreda in izjavil, da je pričakovati borbo za temeljito znižanje cen, za znižanje superprofitov kapitalističnih podjetij, za ravnotežje med cenami in plačili, za ohranitev kupne moči in za boljšo organizacijo socialnega zavarovanja. Poleg tega dolega program tudi borbo proti brezposelnosti in Marshallovemu planu, za obrambo sindikalnih pravic in svoboščin, za ohranitev financ s pravično davčno politiko in za znižanje vojaškega proračuna.

V notranji politiki napoveduje program borbo za razpust De Gaulleovih oboroženih formacij in za sestavo vlade demokratične enotnosti, ki bi izvedla program obnove, neodvisnosti in nacionalne suverenosti.

V zunanji politiki napoveduje program francoskega delavskega razreda borbo za udrutitev miru skupno z vsemi miroljubnimi državami, predvsem s Sovjetsko zvezo in državami ljudske demokracije.

Pogajanja za »zvezno vlado« v Indoneziji

Haag, 12. okt. (Tass). Agencija ANP poroča, da so razgovori med nizozemsko vlado in predstavniki različnih lutkovnih »držav« Indonezije končani. Poročilo pravi, da bodo že v novembru sestavili začasno »zvezno vlado« Indonezije. V vladi bodo predstavniki lutkovnih držav.

Izzivanje organizatorjev zahodnega vojaškega bloka

Pariz, 12. okt. (Tanjug). Zvedelo se je, da bo 14. t. m. v Parizu sestanek Sveta organizacije za evropsko gospodarsko sodelovanje. Predstavniki 16 Marshallovih držav in trije odposlanci zapadne Nemčije bodo na tem sestanku sprejeli »program« za leto 1948/49, ki ga je dolžje večkrat sprejela ameriška komisija za Marshallov načrt. Ta program mora podpisati 16 držav Marshallovega načrta. Večina ministrov je že v Parizu, ker sodelujejo pri delu Generalne skupščine OZN. Mednarodna konferenca držav Marshallovega načrta, ki so jo sklicali ob istem času z zasedanjem Generalne skupščine OZN, je neke vrste izzivanje organizatorjev zahodnega vojaškega bloka, ker skušajo demokratične države s tem, da stavljajo miroljubne predloge za udrutitev miru, vzpostaviti mednarodno solidarnost.

Nezadovoljstvo z marionetno vlado v južni Koreji

Fenjang, 10. okt. (Tass). Radijska postaja Fenjang poroča, da prihajajo iz južne Koreje vesti, po katerih narasča nezadovoljstvo proti reakcionarni marionetni vladi, katero so postavile ameriške okupacijske oblasti. Dne 17. septembra so bile razbešene na številnih šolskih poslopih v Seulu zavzete centralne vlade.

V mestu Inčenu je bilo zborovanje, na katerem so vzklicali »Živela ljudska demokracija republika«.

V več mestih južne Koreje so se uprli proti marionetni vladi ter je prišlo do spopada med prebivalstvom in policijo.

V noči med 30. septembrom in 1. oktobrom so metali letake, v katerih pozivajo prebivalstvo, naj se strne okrog centralne vlade. Policija je na ukaz marionetne vlade napadla uredništvo časopisa »Dun An Ibra« in aretirala 7 urednikov.

Žene, dajmo vse sile za čimprejšnjo izvedbo petletke!
Žene, združnice, dokažite s svojim delom prednosti zadružnega gospodarstva!

Pred volitvami AFŽ

Predvolivno tekmovanje je pritegnilo nove žene k delu

Za volitve v odbore AFŽ, ki bodo te dni po vsej državi, se naše žene pripravljajo z veliko skrbnostjo. Na predvolivnih sestankih govorijo o nalogah, ki jih je V. kongres KPJ postavil pred organizacijo AFŽ.

S širokim političnim in kulturno-prosvetnim delom med ženami, s pomočjo delovni ženi in materi, z mobilizacijo žena za izpolnjevanje nalog petletnega plana, z vključevanjem žena v množično kontrolo, borbo proti reakcionarni duhovščini ter s sodelovanjem z demokratičnimi ženskimi organizacijami vsega sveta v borbi za mir in demokracijo se bo organizacija AFŽ okrepila in pripomogla k temu, da se bodo vse naše žene uvrstile med enakopravne borce graditeljev socializma.

Le dobri odbori AFŽ bodo znali pravilno in uspešno reševati te naloge, zato bodo naše žene pri teh volitvah izbrale v nove odbore najboljše in najpredanejše žene, ki bodo jamčile za okrepitev organizacije in znale za skupne naloge zainteresirati vse žene.

Tako n. pr. doslej v gorškem okraju zaradi okornih odborov AFŽ delo organizacije ni napredovalo tako, kot bi moralo. Neredko se zgode primeri, da žene prihajajo na okraj in sprašujejo, kaj bi delale. Odbori AFŽ niso znali pritegniti žena, ki so bile sicer vedno pripravljene priti za delo tam, kjer je bila potreba, niti zaznamovati uspehov, kjer so bili. Med narodno osvobodilno borbo so primorske žene dale ogromno žrtv, se udeleževale vseh akcij in prispevale velik delež za osvoboditev. Njihova borbenost in visoka politična zavest tudi po osvoboditvi ni prenehala, saj imamo haš na Primorskem najlepše primere, koliko so žene pomagale pri prostovoljnih delih in pri zadržnih domovih. Povsod se trudijo, da bi zboljšale svojo organizacijo, vendar okrajni odbor nima pravega pregleda nad delavnostjo žena po vaseh. Tako so na primer v Prvačini združni dom že pokrili in so pri graditvi večnoma sodelovale žene, toda okraj še do danes nima poročil, koliko ur so napravile.

Predvolivne priprave so zelo razgibale žene na Primorskem. Za volitve, ki bodo 17. t. m. so do danes najboljše pripravljena Brda in Kras. V Kanalu so prišle na predvolivni sestanek vse žene, med njimi tudi take, ki se nikoli niso bile na sestanku. Za zboljšanje organizacije AFŽ se v zadnjem času posebno trudijo Sempeter, Ajdovščina in Vrtojba. Posamezni aktivni napovedujejo tekmovanja, predvsem v obveznostih, kateri vas bo najlepše okrasila volišče, kateri kraj bo prvi izvedel volitve sto odstotno in kje bodo imeli najlepšo kulturno prireditev na predvečer ali na dan volitev. Sprejele so tudi obveznosti za študij, za kontrahiranje volne, vina, praščjih kož in koruze, za prostovoljno delo, za socialno skrbstvo itd.

Žene gorškega okraja so zelo oprezne pri izbiri kandidatk. Po trikrat n se več popravlja kandidaten liste. Ta opreznost je dokaz, da se gorške žene dobro zavedajo važnosti volitev in da hoteče v izvoljenih odborih imeti res take žene, ki bodo pospešile in poživile delo organizacije.

V predvolivnem tekmovanju so se pokazale v Ljubljani posebno aktivne žene terena Ježica; izpolnile so skoraj vse obveznosti. Za dom igre in dela na Ježici so prevzele patronat in sešile za otroke 25 parov copat in 25 pižamic.

Teren Ježica je imel vedno posebno težavo s pobiranjem članarine OF. Na predvolivnem sestanku so se kmeticke odločile, da bodo same točno pobirale članarino OF. Dve ženi sta se na predvolivnem sestanku prostovoljno javile za delo v proizvodnji, stara ženica Silher Terezija pa je prevzela v varstvo dvomesnega dojenčka zaposlene matere.

Žene terena Rudnik II. so v predvolivnem tekmovanju pomagale pri delih na Dolenjski, cesti, kjer je primanjkovalo delovne sile. Sklenile so, da bo cesta popravljena že pred rokom, t. j. pred 1. oktobrom. Delale so tudi žene, ki se prej niso nikoli udeleževale prostovoljnih del. Dne 29. septembra so svojo obveznost izpolnile.

KP TRŽAŠKEGA OZEMLJA ZAHTEVA UKINITEV ODREDBE O VOLIVNIH IMENIKIH

Trst, 12. oktobra. (Tanjug). Centralni komite KP Tržaškega ozemlja (Babičeva skupina) je na svoji seji dne 6. t. m. sprejel izjavo glede razpisa upravnih volitev na Tržaškem ozemlju, v kateri poudarja, da je Komunistična partija Tržaškega ozemlja, odkar je stopila mirovna pogodba z Italijo v veljavo, zahtevala razpis upravnih volitev, odklanja pa splošno odredbo št. 345 angloameriške vojaške uprave o sestavi volilnih imenikov. Odredba daje volilno pravico vsem istrskim beguncem in drugim fašističnim elementom, ki so našli zatočišče v Trstu pod okriljem angloameriške vojaške uprave, in ki so bili glavno jedro neredov in fašističnih provokacij proti demokratičnemu prebivalstvu. Odredba daje volilno pravico tudi onim Italijanom, ki so za časa vojne po letu 1941 pribežali iz Italije v Trst in so bili prav tako glavna opora raznim italijanskim šovinističnim strankam, odredka pa volilno pravico vsem tistim, ki so morali pod pripiškom fašističnega nasilja zapustiti svoj rodni kraj. Končno je ta odredba odločno v nasprotju z duhom mirovne pogodbe in s statutom za Tržaško ozemlje, ki izrecno določa, da imajo državljanstvo Tržaškega ozemlja tisti, ki so 10. junija 1940 imeli stalno pristojnost na tem področju.

Centralni komite KP Tržaškega ozemlja odločno zahteva, da se imenovana odredba ukine in izda nova, ki bo v skladu z določbo mirovne pogodbe, in da se ustanovi posebna komisija, v kateri morajo biti zastopane vse politične skupine in demokratične organizacije, ki naj bi ime-

Slovesen pokop partizanskega borca Ferda Kravanje

Nova Gorica, 12. okt. Včeraj dopoldne so svečano prenesli posmrtno ostanke partizanskega borca Ferda Kravanje. Njegove posmrtno ostanke, ki so bili začasno »pokopani« v vasi Deskle, so prenesli na pokopališče v vasi Čezsoča, njegov rojstni kraj. Predstavniki JA, ljudske oblasti, KP Slovenije in italijanske manjšine, ki so govorili pri tej priloiki, so poudarjali junaštvo pokojnega Skarlarja. Na grob padlega borca so položili veliko število vencev.

Kratke vesti

V Varšvo je dospela ameriška pisateljica Ana Louisa Strong, ki je znana po člankih in reportažah iz življenja in borbe kitajskega ljudstva za osvoboditev izpod reakcionarnega Čangkajskega režima in ameriških imperialističnih intervencionistov. V pogovoru z nekim poljskim novinarjem je izjavila v zvezi s stanjem na Kitajskem, da je zmaga narodnoosvobodilne armade nad kuomintangovim režimom že na vidiku. Niti Čangkajski niti njegovim ameriškim zaščitnikom ne bo uspelo, da bi zavustili zmagovalni pohod narodnoosvobodilne armade in enotne Ljudske fronte pod vodstvom kitajske Komunistične partije.

Na temelju agrarne reforme so sprejeli v Bolgariji do konca avgusta v državi zemljiški fond skupno približno 211.000 ha obdelovalne zemlje. Po agrarni reformi so razdelili zemljo 123.733 malim kmetom, ki doslej niso imeli zemljišča, približno 70.000 ha pa glavni direktorji državnih kmetijskih posestev. Na tem zemljišču bodo organizirali več vzornih posestev, na katerih bodo poleg drugega pridelovali tudi kvaliteten seme za setev.

I Z SOVJETSKE ZVEZE Obnovljena vas

Na koncu preteklega stoletja je izdal Vladimir Iljič Lenin svojo znamenito knjigo »Razvoj kapitalizma v Rusiji«. V njej je Lenin podal sliko ruske vasi in je s številnimi in primeri pokazal proces vedno hujšega obubožanja med vaškim prebivalstvom, proces, ki je neizprosno trajal vse do velike Oktobrske socialistične revolucije. Med drugim je Lenin povedal tudi podatke o življenju in stanju kmetov v berdjanskem, melitopolskem in dneprovskem okraju tavičevske gubernije, sedaj zaporoške oblasti v Ukrajinski sovjetski socialistični republiki.

Dve petini vseh kmetičkih domacij sta imeli tedaj samo eno osmino setevne površine ter spadali v skupino siromašnih kmetov, ki so malo sejali in niso mogli s pridelitvi svojega dela zadostiti niti svojim potrebam. Težki davki so pritrli poljedelce tako daleč, da so morali zadnji peden svoje zemlje ali dati v zakup ali pa prodati in se izročiti bogatašem na milost in nemilost.

Vas Dnjeprvke je bila tipična za staro tavičevsko gubernijo. Obubožani kmetje te vasi so dobili izčrpano zemljo, med tem ko je dala carska vlada boljše dele graščaku — Nemcu. Toda niti teh slabih posestev, ki so jim bila dodeljena, niso mogli kmetje v polni meri izkoristiti, kajti veleposestnik jim je v nekolihih letih pobral še pet hektarjev. Ker neza-

dovoljni poljedelci niso našli zaščite pri mestni oblasti, so poslali svoje zastopnike k samemu carju. Zastopniki so odšli skozi okrajno mesto, kjer so jih pa prišli in vrgli v zapor. V vasi je takoj izbruhnila vstaja in vlada je morala poslati vojske, da so potlačili vstajo v Dnjeprvki. Veliko kmetov je bilo telesno kaznovanih, a mnogo jih je bilo poslanih na tlako.

Oktobrska revolucija je vse to spremenila. »Graščine« je treba takoj odpraviti brez vsake odkupnine — tako se je glasila ena izmed prvih odredb sovjetske oblasti. Dnjeprvčani so začeli živeti novo življenje. Spomladi leta 1918. so se važani preselili iz stare vasi bliže zemlji, ki jim je bila podeljena. Tako je nastala Nova Dnjeprvka. Leta 1930. so se novonajedrovski poljedelci združili v kolhoz. Do bili so 3136 hektarjev zemlje. Tudi kmetje v Stari Dnjeprvki so se zedinili ter dobili zemljo v kolektivno last. Dnjeprvčani so zagledali na svojih poljih traktor in kombajn. V življenju Dnjeprvke je prodira agrarna veda. Leta 1939. so kolhozi obeh Dnjeprvok pridelali 100 do 120 pudov žita. Na vse zvezni poljedelci razstavili v Moskvi je kolhoz »Vorošilov« iz Nove Dnjeprvke dobil diploma za visok donos.

V letih domovinske vojne so kolhoz-

niki in vsi sovjetski ljudje požrtvovalno branili svojo sovjetsko domovino in kolhozni red. Več kakor 500 moči je samo iz Nove Dnjeprvke odšlo v bojno fronto. Sedanj predsednik vaškega sovjeta Averjan Savuškin se je bojeval z Nemci pri Stalingradu; njegov sin poročnik Stepan Savuškin je v nekem boju uničil nekaj sovražnih tankov in umrl kakor heroj. Tudi drugi Dnjeprvčani so se hrabro bojevali na frontah. Petdeset kolhozni-

kov iz Nove Dnjeprvke je dobilo odlikovanja in medalje, a dva izmed njih — Ivan Fursanov in Stepan Savuškin — sta bila imenovana za heroja Sovjetske zveze.

Ogromno škodo so Nemci naredili kolhozom. Obe Dnjeprvki sta bili razdejani in opustošeni. V kolhoz »Vorošilov« ni ostalo niti eno samo zadružno podjetje, nobeno šolsko poslopje, nobeno govedo. Iz kolhoza so fašisti odgnali v

Baku, glavno mesto Azerbajdžanske republike: Cesta Kirova

sužnost 157 fantov in deklet, kjer jih je veliko pomrlo. Osem in trideset ljudi so hitlerjevci ustrelili v vasi sami.

Skoro bi kdo mislil, da ni bilo nobene sile, ki bi mogla kolhoze spet spraviti na noge in jim vrniti prejšnjo moč. Toda našla se je taka sila — dal jo je kolhozni — sovjetska država ... Kmetje so prešli od države stroje, semena, denarna posojila. Z vzajemnim prizadevanjem so hitro, v treh letih obnovili razdejano gospodarstvo V Dnjeprvki žanjejo sedaj polje stroji, kakor je to bilo že pred vojno. V kolhoz »Fruze« (stara Dnjeprvka) in v kolhoz »Vorošilov« (Nova Dnjeprvka) dela šest traktorjev, trije kombajni, nekaj jejalnic in čistilnic strojne postaje. V dobrih meri je obnovljena tudi živinoreja.

V kolhoz Stare in Nove Dnjeprvke je bila letošnja letina nad vse priča. vanje dobra. V kolhoz »Vorošilov« so pridelali od 28 do 35 stotov ozimne pšenice na hektar e površine, ki meri 250 hektarjev. V temki za visok donos je zmaga dvajsetletna komosomolka Ana Osolkova. Njena skupina je pridelala po 35 stotov žita na hektar.

Karakteristična je usoda družine Osolkovih ... Anin praded je bil tlačan, ded je nosil težki jarem dninarja skozi vse življenje. Revščina in boj za skorjo kruha je trla to, za Dnjeprvko tipično kmečko družino. Sovjetska oblast je prišla Osolkovim pravo areto. Dec se je ponudila prilika za učenje. Ana je dokončala sedemletno šolo. Njo je mialo poljedelstvo. Ne glede na njeno mladost so ji kmalu poverili vodstvo sku-

pine 5-6 ljudi ter ji dali poseben del polja v obdelavo. Tu je mlada kolhoznica, pravnikinja tlačana in vnujinja dninarja — zatiranih ljudi, katerim je bilo delo težko breme — tu je dvajsetletna kmetica, ki dela tuda, ki dosega tilišen pridelek, o kakršnem njeni predniki še sanjati niso mogli.

Vzajemno in organizirano delajo dneprovski poljedelci. Delo se jim prav dobro obnese, ker vodijo kolhoze podjetni in delovni ljudje.

Vodilno vlogo igrajo komunisti. Ti so bili hrabri bojevnik na fronti, a sedaj delajo požrtvovalno na poljih ter služijo za zgled vsem kolhoznikom. Komunist Ivan Ivanovič je pokosil s kosilnico po 7 hektarjev na dan. Za njim niso zaostali niti nepartijci, ki jih je pozval na tekmovanje. Na predlog komunistov iz kolhoza »Vorošilov« je bil izkopen jarek za odvajanje spomladanskih voda na polje. Narava je stotero nagradila to kolhozniško delo. Del polja, ki je dobil dovolj moče, je dal 35 stotov žita na hektar.

Kultura kolhozne vasi se dviga vsako leto bolj. Nova in Stara Dnjeprvka imata svojo bolnišnico, kino, čitalnico, knjižnico in šole. Samo iz Nove Dnjeprvke je prišlo v zadnjih letih 16 oficirjev sovjetske vojske, 6 zdravnikov, učiteljev, 3 agronomov, 9 živinodravnikov. Deset mladeničev in mladenk je šlo letos v višje šole. Ti mislijo postati inženirji, agronomi, zdravniki in učitelji.

Tako so živeli nekdanj in tako živijo sedaj kmetje bivše tavičevske gubernije, ki jo omenja Lenin v svoji knjigi »Razvoj kapitalizma v Rusiji«.

(SIB).

V dneh od 31. oktobra do 2. novembra bo II. kongres inženirjev in tehnikov Jugoslavije

Odveč bi bilo poudarjati, kako velikansko vlogo imajo naši inženirji in tehniki v petletnem planu in pri graditvi socializma. Dnevno doživljamo velike delovne zmage na vseh področjih našega gospodarstva, življenja, za katere gre v veliki meri zasluga našim inženirjem in tehnikom. Toda dnevno ugotavljamo tudi, da je teh kadrov še zdaleka premalo za vse velike naloge, ki nas še čakajo tako v prvi kot v nadaljnjih petletkah. Zato se prav tako stalno poudarja potreba vzgoje novih tehničnih kadrov, zlasti pa prenašanja izkušenj, ki so jih posamezni inženirji in tehniki dosegli na ostale tehnične kadre v posameznih delovnih kolektivih in republikah.

Društvo inženirjev in tehnikov, ki je imelo svoj prvi kongres maja 1946. v Zagrebu, je postavilo kot svoj osnovni nalogi, da bo skrbelo za čim temeljitejšo strokovno vzgojo in dvig svojih članov, da bo njihovo delo in prid skupnosti čim uspešnejše. Ta naloga pa je še pomembnejša, če imamo v vidu, da je Društvo inženirjev in tehnikov organizacijsko postavljeno na najširšo osnovo. Kajti član društva je lahko ne samo vsak inženir ali tehnik, ki ima potrebno šolsko izobrazbo, temveč vsak strokovnjak, ki se je izkazal na nekem strokovnem tehničnem polju, tako

zlasti novatorji, racionalizatorji itd. Na ta način so dane v okviru tega društva najširše možnosti izobrazbe in strokovnega dviga tehničnih kadrov, zlasti prenašanje že doseženih izkušenj in podobno.

Društvo inženirjev in tehnikov ima svojo organizacijo v vseh republikah, te organizacije pa imajo podružnice v vseh industrijskih središčih in krajih, kjer žive in se udeležujejo tehnični kadri. Tako ima tudi Društvo inženirjev in tehnikov Slovenije za seboj že lepe uspehe v svojem delu. Društvo je v smislu svojih pravil najtesneje povezano z množičnimi organizacijami, tako z OF, Enotnimi sindikati, Ljudsko prosveto, Ljudsko tehniko, potom katerih širi med naše ljudstvo smisel za tehniko in razna tehnična vprašanja. Delo društva v tej zvezi pa ni samo propagandno, temveč društvo dejansko pomaga preko svojih članov pri najrazličnejših akcijah. Če vzamemo samo primer gradnje naših zgradb in domov vidimo, da so naši inženirji in tehniki pri tej akciji žrtvovali na tisoče prostovoljnih delovnih ur pri izdelavi načrtov, pri gradnji teh domov in podobno. To delo so opravljali prav po pobudi svoje organizacije. »Tedi tehnikke«, ki so jih po našem vzorcu pričeli prirejati tudi po ostalih republikah.

so prav tako zamisel Društva inženirjev in tehnikov Slovenije. Naše društvo pripravlja tudi poseben tehnični slovar, ki ga bo izdalo v sodelovanju z Akademijo znanosti.

V bodoče bo treba v to društvo vključiti tudi tiste redke posameznike tehnične strokovnjake, ki niso še začutili potrebe po sodelovanju v tem društvu, potrebo, da bi svoje znanje preko tega društva posredovali skupnosti. V bodoče bo potrebna tudi tesnejša povezava društva inženirjev in tehnikov posameznih republik, ki je bila doslej bolj šibka, ker se le na ta način lahko uspešno izmenjujejo izkušnje, ki so jih inženirji in tehniki v posameznih republikah dosegli pri svojem delu.

Na II. kongresu bodo inženirji in tehniki iz vse države razpravljali o vseh aktualnih tehničnih problemih iz vseh področij tehnike v posameznih republikah. Društva inženirjev in tehnikov iz posameznih republik so dobila posebne teme, ki jih bodo njihovi člani na kongresu obravnavali. Tako je naše republiko društvo dobilo nalogo sestaviti referate iz rudarstva, metalurgije in tekstilne stroke.

Drugi kongres inženirjev in tehnikov Jugoslavije bo tako nedvomno dal novih pobud za čim hitrejši in uspešnejši dvig našega gospodarstva.

Celjski prostovoljci dajejo mestu novo in lepšo podobo

Po zaslugi celjskih prostovoljcev vedno bolj izginjajo ruševine v mestu. V Medlogu je dograjena zgradnja dom in nova tržnica, zgrajena večji del s prostovoljnimi delom, že dobro služijo preskrbi mestnega prebivalstva. Vse to so rezultati prizadevanja članov celjskih množičnih organizacij, ki so vložile v to delo preko 167.000 prostovoljnih ur. Še 53.000 delovnih ur bodo napravili s pripravljanim apna in opeke za nove stanovanjske stavbe in dokončno odstranili posledice ruševin, pa bo obveznost, ki so jo sprejeli člani Osvobodilne fronte v Celju za leto 1948, izpolnjena. Prostovoljno delo ima letos mnogo bolj množično obsele kakor lani. Letos je delalo v prostovoljnih akcijah pri gradnji zgradbene doma, pripravljanju gradbenega materiala in v gozdarskem tednu 20.000 Celjancov, medtem ko je lani zabeležil štab delovnih brigad le 14.592 prostovoljcev. Število nosilcev značkov prostovoljnega dela še vedno raste. Doslej je podeljenih 7 zlatih

značkov na rdečem polju, 103 srebrne in 220 bronastih.

Med kolektiv, ki so prejeli največ značkov, prednjači sindikalna podružnica Ljudskega magazina. Tov. Betka Cilenc iz te podružnice je s svojimi 543 urami še vedno med prvimi celjskimi prostovoljci.

Znatel delež pri uspehih prostovoljnega dela imajo celjske mladinske organizacije, ki so opravile lani na ruševinah 27.880 prostovoljnih ur, letos pa je skupina 28 mladincev v enem mesecu dela v popoldanskih urah in pozno v noč delala v Celjski opekarni opeko za zgradbene domove. To je bila brigada »Franca Rozmana«. V 2850 delovnih urah so izkopali 270 m³ glin in izdelali 90.000 komadov opeke. Vsi so s svojim prizadevanjem zaslužili priznanje, posebno pa se komandant Franc Gabersek, Bojan Sitar, tov. Zagar iz Tkalcine hlačevine in Jote Hriberšek. Delovni polet teh mladincev ni navdihnil samo delavcev iz opekarne, o njem vedo povedati vsi Celjani.

Mladinska brigada »France Rozmana« iz Celja

Zakaj še ni zgrajena železniška proga Sežana-Dutovlje

V petletnem gospodarskem planu je ena najvažnejših nalog gradnja novih komunikacij. Oglejmo si, kako poteka delo pri gradnji železniške proge Sežana-Dutovlje.

Po planu bi morala biti železnica danes že dograjena, gotova pa še ni. Kakor pravi šef sekcije za gradnjo, železnice ne bodo mogli kmalu dograditi, če ne bodo dobili na razpolago večjega števila novih delavcev. Le-te bi morale preskrbeti okrajne uprave za delovno silo v Sežani, Ilirski Bistrici, Gorici in Postojni. Te uprave so prejele od republik uprave plan potreb delovne sile, ki ga pa še zdalek niso dosegle. Gotovo je, da so imele uprave, ki so bile šele pred kratkim izpolnjene, težave, če pa bi jim okrajni zvrš-

ni odbori, kakor tudi politični aktivni množične organizacije nudili vso potrebno pomoč pri vključevanju rezervne delovne sile, bi bili brez dvoma plani mnogo boljše izpolnjeni kakor pa so dejansko. Navedene uprave se niso izkazale dovolj iniciativne. Tako n. pr. uprava v Sežani še do danes ni sklenila nobene pogodbe za rezervno delovno silo.

Množične organizacije so na terenu organizirale prostovoljce, od katerih pa mnogi niso prišli na delo, ker ni bil pravčasno organiziran prevoz. Primer, ki je 80 prostovoljcev, gozdarjev iz državnega sektorja, in ki so se obvezali za 2500 ur, zaman čakalo na prevoz in nato odšlo, ker je referent, ki je odgovarjal za prevoz, zaspal, nam kaže skrajno

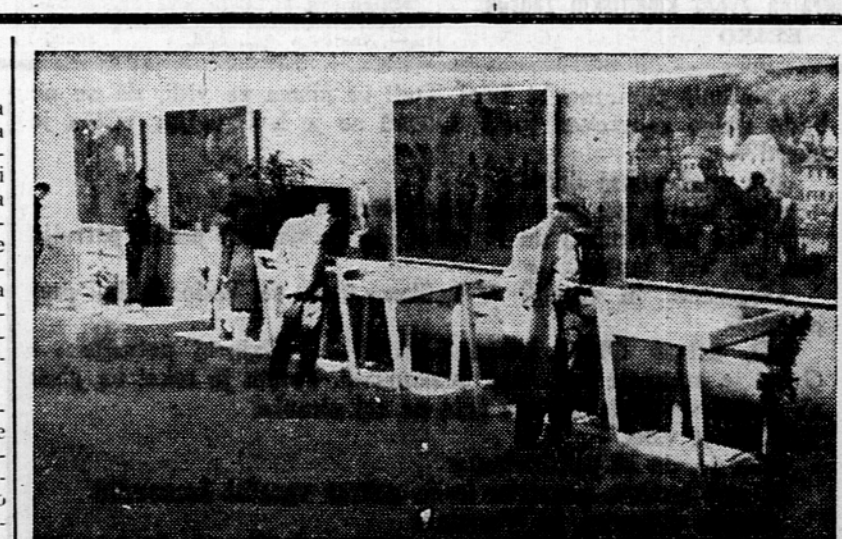
Na gradišču Novega Beograda

Na gradišču Novega Beograda, kažejo mladinske delovne brigade brezprimeren delovni polet, kakršnega premore le jugoslovanska mladina. Letos opravljajo delo drugim delom na velikem posloju predsedništva vlade, ki bo imelo vlet, pritiče ter 5 nadstropij. Vsa dela vodi gradbeno podjetje »Novi Beograd«, nestrokovno delovno silo pa daje glavni štab mladinskih delovnih brigad. Ta objekt so pričeli graditi že v začetku julija. Začetek je bil zelo težaven, ker teren, kjer se danes dvigajo obrisi zgradbe, ni bil trden in ga je bilo treba nasipati s peskom iz Donave. Potem so morali z zabijati utrditi stebre, preko katerih so položili temelje celotne zgradbe. Sedaj izdelujejo betonske konstrukcije stebrov, gred in stropa. Delo je toliko napredovalo, da grade že tretje nadstropje; do konca meseca pa bosta sezidani ostali dve nadstropji. Vse gradbišče je razdeljeno na 11 blokov, ki štirje že delajo. Ostali bodo v kratkem času začeli delati. Doslej je pokazal najboljši rezultate pri delu blok H, ki je v septembru izpolnil svoj plan s 342 %, a izvenplanske naloge s 152 %. Blok C je svojo plansko nalogo prekorakal za 66 %, izvenplansko pa za 38,70 %. Tudi ostali bloki ne zaostajajo, ker so tudi prekoračili svoje obveznosti v septembru. V tem mesecu ima podjetje »Novi Beograd« še

večje naloge. Sprito velike delavnosti in dobre delovne discipline je uprava gradbišča prepričana, da bo tudi te nove naloge častno in pravčasno izpolnila.

Gradbišče predsedništva vlade in Novega Beograda je šola novih kadrov, ki se bodo po končani zgradbi Novega Beograda vrnili na svoja delovna mesta, kamor bodo prenesli svoje izkušnje.

Mate Totica, vodja normircev, in Dinko Kunec sta najboljša delavca in organizatorja ter poučujeta tečajnike. V zelo kratkem roku sta usposobila več tečajnikov, ki delajo danes na gradbišču kot kvalificirani delavci. Sedaj poučujeta novo skupino, v kateri se vzgaja 120 tečajnikov v kvalificirane gradbene delavce. Slavoljub Pešić, Stanimir Todorović in Andrija Unca so se lani na mladinski progi Samac-Sarajevo usposobili za strokovne delavce. Danes so med najboljšimi delavci na gradbišču. Za njimi ne zaostaja brigadir tesarske brigade števila 3 Vasilje Murjas. Vsi bodo te dni za svoje nesebično in požrtvovalno delo proslavljeni za udnike. Dobro razvito kulturno-prosvetno in fizikalno življenje dopolnjuje prostovoljno delo mladine. Na fizikalnem festivalu je preteklo nedeljo nastopilo nad 11.000 graditeljev. Novi Beograd je danes kovačnica mladih kadrov, s katerimi bo naša mlada republika zgradila socializem.

likem slikarskem tekstu prikažejo najzanimivejša obdobja iz razvoja Ljubljane. Dela so nastala po skrbnem študiju starih bakrotiskov in literaturi, ki so jo dali slikarjem na razpolago Narodna in univerzitetna knjižnica ter mestni arhiv in Narodni muzej. Razstavljena dela v barvah tempera na lesnati in papirni sušili se kot prvi zasnutki in osnove za slike, ki jih bodo izdelali slikarji s strokovnjaki na platnu v oljnatih barvah. V zgodovini našega si-

karstva je le nekaj redkih primerov velikih slikarskih kompozicij, ki obravnavajo dela iz naše preteklosti. Pobuda in izvedba za ta omenjena dela pomenita velik korak naprej v zgodovini naše slikarske kulture in naša strokovna kritika bo ob njih nedvomno še rekla svojo besedo.

Vitrine ob teh slikah pa hranijo predmete, ki so jih izkopali na ljubljanskih tleh, posode, katere so uporabljali količarji, Iliri in Kelti,

LJUBLJANSKI FESTIVAL

SREDA, 13. OKTOBRA:

1. Revija godb na pihala. Nastop na Pogačarjevem trgu ob 18. — Vstop prost.

ČETRTAK, 14. OKTOBRA:

1. I. Cankar: Kralj na Betajnovi. Predstava Setjakovega gledališča za mladino v Mestnem domu (Krekov trg) ob 15.

2. Solistični koncert v dvorani Slovenske filharmonije, Kongresni trg ob 20.

Nastopijo: tov. Anton Trost, Karlo Rupel, Marjan Lipovšek, Albert Dermelj, Cenda Sedelbauer, Nada Stritar-Vidmarjeva, Miro Bralnik.

3. A. Dvořák-P. Mlakar: Celnik ali gošil. M. Kozina-P. Mlakar: Diphthong. Predstava v opernem gledališču ob 20.

4. Pionirski kldo. Predstava danes ob 16. v Mladinski dvorani.

Delo v odmeri dohodnine v goriškem okraju

V okraju Gorica je v teku živahno delo za ugotovitev dohodka in odmere davkov kmetom po novih uredbi v smislu planskih gospodarskih potreb in v skladu z množičnostjo posameznih kmetijskih gospodarstev. Še posebne olajšave pri odmeri davka pa bo deležno pet novoustalovljenih kmetijskih obdelovalnih odnosov v vlogaradiških zadrug.

Tri in osemdeset krajevnih davčnih komisij, v katere so izvolili po 5-9 članov iz vrst polkmetijskih delavcev, srednjih in malih kmetov, hito, da bi pravčasno zbrale podatke o dohodkih posameznih kmetijskih gospodarstev.

Najbolj aktivne so se izkazali kraji Vrtovin, Kamnje in Spodnja Braniča, kjer so krajevne vaske komisije takoj začele zbirati potrebne podatke. V glavnem dobro poteka delo davčnih komisij v Brdih, medtem ko v Kanalu, na Krasu in na Vipavskem davčne komisije delajo bolj počasi in so po brokratsko čakale na razporedne formulirje. V Vipavi si je tajnica K.O., ki je obenem predsednica davčne komisije, vzela ravno v tem času, ko je največ dela za odmero davkov, celo dopust.

Ker ugotavljanje tržnih presečkov in dohodkov kmetijskih gospodarstev ni lahko in enostavno, pomagajo s svojimi nasveti in delom tudi člani okrajne davčne komisije in finančni strokovnjaki, da bo davek pravilno odmerjen in da ne bo napak iz lanskega leta.

Novi davčni sistem je v novopriključenih krajih Slovenskega Primorja, ki so bili za časa fašizma preobremenjeni z davki, naletel na ugoden odmev, posebno med malimi in delovni srednjimi kmeti. O novi uredbi, ki so jo spoznali najprej iz dnevnega časopisa, razpravljajo doma v družinah, na vasi in celo na polju, kjer se pri vsakodnevnem delu srečavajo kmetje. Širše pa jim uredbo razlagajo vaški in okrajni aktivisti OF na množičnih sestankih.

FIZIKULTURA IN SPORT

Partizan - Enotnost 33:33 (28:19)

Včeraj popoldne je bila na igrišču Enotnosti samiznava prijateljska tekma v košarki med Partizanom in Enotnostjo. Gostje so bili uspešnejši zlasti v metanju.

Osemndnevne etapne dirke v kolesarjenju

Kolesarska zveza Jugoslavije bo priredila ob sodelovanju Centralne uprave Enotnih sindikatov Jugoslavije v nedeljo, 17. t. m. velike etapne kolesarske dirke v počastitev I. kongresa Enotnih sindikatov Jugoslavije. Dolžina proge znaša 118 km, ter je razdeljena na 7 etap, in sicer: Beograd-Kragujevac, 123 km; Kragujevac-Titovo-Ulice, 159 km; Titovo-Ulice-Koviljača, 161 km; Koviljača-Sarajevo, 167 km; Sarajevo-Doboj, 171 km; Doboj-Osijek, 187 km; Osijek-Beograd, 246 km.

Patrolno prvenstvo v kolesarjenju

V Zagrebu je bilo preteklo nedeljo prvo patrolno kolesarsko prvenstvo Hrvatske. Posebnost tega tekmovanja, ki so ga prvič priredili v naši državi, je v tem, da tekmujejo kolesarji v polni vojaški opremljeni s puško. Vsaka patrola šteje 7 vozačev. Proga, ki je merila 88 km, je bila iz Hrvatske Zagorje in delno po Sloveniji. Nastopilo je 21 patrol iz Zagreba, Šibenika, Splita, Pulja in drugih. Prvo mesto je osvojila patrola Jedinstvo II. iz Zagreba s 1056 točkami. Sledijo Zagreb I. s 996, Lokomotiva III. 902, itd.

V Trbovljah kolesarske dirke

Kolesarska sekcija Rudarja bo priredila v nedeljo, 17. t. m. meddruštvene dirke v kolesarjenju. Proga za dirkalna kolesa vodi iz Trbovlj skozi St. Pavel, Griže-Petrovo-Celje-Zidani most nazaj v Trbovlje. Dolžina proge znaša 70 km. Proga za turna kolesa gre iz Trbovlj v Zidani most in obratno v dolžini 35 km. Start bo ob 9. dopoldne pred Fizikalnim domom v Trbovljah.

Vabljeni so vsi društva, da se dirk udeležijo in javijo število udeležencev najkasneje do 14. t. m. na naslov: Miha Korošec, Loke 280, Trbovlje I.

BOSNA IN HERCEGOVINA : MAKEDONIJA 2:2 (1:0)

V okviru makedonskega narodnega prvenstva je bila v nedeljo odigrana v Skopju nogometna tekma med reprezentancama Bosne in Hercegovine ter Makedonije. V prvem polčasu sta oba nasprotnika igrala dokaj nervozno, zaradi česar so bile tudi njihove akcije precej živahne. Po odločitvi je bila igra nekoliko boljša, zlasti so se popravili gostje, ki so vodili že v dvema goloma razliki. Šele proti koncu igre se je domačemu moštvu posrečilo, da so rezultat izenačili.

PRVENSTVO SREDNJIH ŠOL V ATLETIKI

Atletika zveza Slovenije bo priredila v nedeljo 17. t. m. ob 14. na letnem tekmovanju v Trbovljah republiško mladinsko atletsko prvenstvo srednjih in strokovnih šol.

Ozi kraj, ki so izvedli okrajna tovrstna tekmovanja, pošljejo v finalne tekmovanje trojico najboljših v vsaki disciplini. Zavodi, ki niso tekmovali na okrajnih tekmah, pa pošljejo na nedeljsko tekmovanje trojico svojih najboljših tekmovalcev v vsaki disciplini. Prijave tekmovalcev je treba predhodno poslati Atletski zvezi Slovenije v Ljubljano.

Zveza ljubljanskih moštva, ki zaradi oddaljenosti ne bi mogla pravčasno dopotovati v Ljubljano v navedenem času, naj svoj prihod pravčasno javijo, da se jim omogoči prenočišče.

PO SLOVENIJI

LITVIJA. V letošnji zimski sezoni nam bodo pripravili ljubljanski umetniki šest umetniških večerov. Gostovanja bodo pod okriljem tukajšnjega ljudsko-prosvetnega sveta in ob sodelovanju ljubljanske koncertne posredovalnice. Privedite bodo prvenstveno v abonmaju in sicer vsak drugi četrtek v mesecu. LPS je razpisal abonma po cenah: 30, 25 in 20 din za sedeže na I., II. in III. prostoru, stojišča po 10 din. Abonmaji se priključijo pri tov. Kiferjerji v knjigarni DZS na Glavnem trgu. Prostori se oddajajo po vrstnem redu vpisa. Opazujamo vse prijatelje lepih umetnosti, da bo prva prireditelj v četrtek 14. oktobra, kjer bodo nastopili operni in dramski solisti, pevski kvintet in drugi umetniški sodelavci s humoristom Franom Milčunskim-Jezkom. Na prireditve opozarjamo tudi prebivalce iz sosednjih krajev Smartna, Ponovič, Kresnice in drugih krajev ob progi, ki imajo za obisk ugodne železniške zveze. Prireditve bodo v dvorani Fizikalnega doma, tako da bodo tudi v tehničnem pogledu neoporečna.

Ljudsko-prosvetni svet v Litiji podaljšuje tudi vpis za Prešernovo knjižnico, ki bo ob koncu letošnjega leta nudila naročnikom 5 lepih knjig za ceno 65 din. Opozarjamo na podaljšanje vpisa vse, ki se niso naročili v pomladanskem roku. Proglasitve sprejemajo člani učnih zborov na tukajšnji gimnaziji in osnovni šoli, pa tudi knjigarna na Glavnem trgu. J. Z.

je pripet nuznik (Boris Kobe) za preureditev ljubljanskega gradu v muzej narodno osvobodilne borbe, ki naj pozorni rodovom kaže spomine velikih let slovenske zgodovine in naj nam bo porok bodočnosti.

Tretji del razstave pa nosi naslov: Ljubljana v podobi. Tu srečamo zbrana dela naših slikarjev od mojstrstva impresionistov (Jakopič, Grohar, Jama) do galerije sodobnih ustvarjalcev, ki jim je naše mesto dajalo pobude, da so odkrivali in v podobi ohranili njegovo lepoto (Ivan in Bruno Vavpotič, France in Tone Kralj, Saša Santel, Miha Maleš, Kregar, Stane, Maksim Sedej, France Mihelič, France Zupan, Gorjup Tine, Marij Pregelj, Ivan Cargo, France Godec, Nikolaj Omerza, Evgen Sajevic, Božidar Jakac, Karol Jakob, A. G. Kos, Kambič, Skodlar). Slikarji so sami pomagali razpredati dela tov. Skodlarjevi in konzervatorju tov. Podkrajkarju.

Razstava mesta Ljubljane je omembe vreden dogodek v našem kulturnem življenju. Kaže nam razvoj našega mesta z očmi zgodovinarja, dialektika, daje nam pogled v ogromne napore in delo za kulturni dvig našega ljudstva v dobi graditve socializma. Vsem, ki so pomagali, da je razstava dobila svojo polno podobo, je bogata nagrada za trud in prizadevanje veliko število zadovoljnih obiskovalcev.

Stane 12. oktobra: Razkroj področja vokevne zgradbe, ki se nadaljuje v severozahodni in srednji Evropi, tako da se je središče za odmaknilo proti Ukrajini. Naše ozemlje je še pod vplivom visokega zračnega pritiska, medtem ko so se v zahodni Evropi že pojavile padavine.

VREMENSKO NAPOVED

za sredo 13. oktobra

Jasno do lahne oblačnosti, zjutraj v kotlinah megla. Temperatura bo nekoliko dvignjena, zlasti popoldanska.

RAZSTAVA MESTA LJUBLJANE

V okviru Ljubljanskega festivala je poverjeništvu za kulturo in umetnost pri mestnem ljudskem odboru priredilo zanimivo razstavo v lepih, svetlih razstavnih prostorih naše nove Moderne galerije. Razstava mesta Ljubljane je smiselno razdeljena v tri večje razdelke.

Prvi, ki ga izpolnjujejo v glavnem fotografije, nam kaže smotno prizadevanje naše oblasti za politično, kulturno-prosvetno in strokovni dvig ljubljanske mladine. V pionirski so bi so razstavljene fotografije iz naših ovih jasi, domov igre in dela, iz pionirskega življenja pri igri in učenju. Fotografijam ob strani so razloženi modeli okusnih igrač in dolga vrsta knjig za mladino, ki so vse izšle v treh letih po naši osvoboditvi. Drugi del je posvečen mladini, ki se politično in kulturno vzgaja v okviru organizacije Ljudske mladine, strokovno pa izobražuje po naših šolah. Tretji del nam kaže prosvetno delo med ljudstvom, od bralnih krožkov in študijskih tečajev, pa knjižnice, porast naše knjižnice, delo številnih pevskih zborov, orkestrrov, dramskih krožkov in folklornih skupin do visokih umetniških šol: akademij za glasbeno, likovno in igralno umetnost, življenje in delo v naših centralnih gledališčih. Prvi dve

sobi je uredil tov. Brili, profesor na šoli za umetnostno obrt, zadnjo pa tov. Zvone Miklavčič, vodja poverjeništvu za kulturo in umetnost pri mestnem ljudskem odboru. Celotna podoba nam kaže kulturno prizadevanje našega ljudstva, ki povezuje svoje trdo delo za izpolnitev petletke z neumornim ustvarjanjem na kulturnem področju. Kaže nam, kako je kultura velik soustvarjalec našega življenja, eno izmed važnih področij naše borbe.

Drugi del razstave v glavni dvorani nam slikovito in pregledno kaže razvoj mesta Ljubljane. Petnajst velikih slik z motivi iz zgodovine našega mesta ustvarja gledalcem trdno oporišče. To so podobe, ki nam kažejo količarje pri delu, nastanek Emona v Ljubljani, prihod Slovanov, začetke Ljubljane, večer pod lipo, tržni dan na rotovžu, Turke pod Ljubljanskim gradom, povratek Primoža Ljubarja v Ljubljano, obglavljenje Jurija Levca, vodje upornih kmetov, sežiganje čarovnic, rušenje ljubljanske obzidja in pogled na Ljubljano v dobi njenega gospodarskega trgovskega razcveta. Na pobudo ljudske foruma so naši slikarji (Riko Debenjak, Boris Kobe, Marij Pregelj, Maksim Sedej in Evgen Sajevic) prevzeli odgovorno nalogo, da v ve-

Dnevne VESTI

KOLENDAR
Sreda, 13. oktobra: Edvard, Rožica, Četrtek, 14. oktobra: Nedeljk, Kalist, Sestreda.

SPOMINSKI DNEVI
13. X. 1942. — Ob 18. uri tega dne ustrelili Ljubljani pred našim domom 24 talcev. — Prvo streljanje talcev v Trbovljah.

DEŽURNA LEKARNA
Centralna lekarna, Tromostje, Marijin trg št. 5.

SLOVENSKA NARODNA GLEDALIŠKA V LJUBLJANI IN MARIBORU
Drama v Ljubljani

Sobota, 16. oktobra ob 20: Turgenjev: Mesece dni na kmetih, Zlatučen predstava za simfonije (v Operi).
Nedelja, 17. oktobra ob 14:30: Turgenjev: Mesece dni na kmetih. Izven.

Opera v Ljubljani
Četrtek, 14. oktobra ob 20: Beethoven: Fidelio. Gosposovanje Valerije Haylova. Zaključena predstava za simfonije.

SENTJAKOŠKO GLEDALIŠKE MESTNI DOM
Četrtek, 14. oktobra ob 16: Ivan Cankar: »Kralj na Betanovcih«, mladinska predstava po znanih besedilih od 15. din. navdol.

Petek, 15. t. m. ob 20: Ivan Cankar: »Kralj na Betanovcih«, gosposovanje v Dev. Mar. v Polju.
Sobota, 16. t. m. ob 20: Ivan Cankar: »Kralj na Betanovcih«.

Nedelja, 17. t. m. ob 20: Ivan Cankar: »Kralj na Betanovcih«.
Predpredstava vstopnice v Državni zalozbi, odledek za muzikalije na Kongresnem trgu.

Opozorjamo, da gre predstava v četrtek popoldne v Mestnem domu in ne v Operi.

OKRAJNI IZVRŠNI ODBOR ZVEZE BORCEV okrajna Ljubljana okoliča obvešča vse svoje padli borec, da se bodo v nedeljo, dne 24. t. m. vršili prekopi grobov padlih borec v območju tukajšnjega okrajja ter pokop v skupne grobove. — Okrajni IO ZB Ljubljana okoliča.

Krajni sindikatni svet Ljubljana sporoča, da bo zbor udarnikov v torek 19. t. m. ob 16. v Mladinskih dvorani v Franciškanski ulici.

Denar za stipendije študentov ministrstva težke industrije je na razpolago. Dvigane se lahko v dne 9. 11. 12. in 13. oktobra t. l. od 10. do 12. na univerzi, I. nadstropje v dekantu Tehniške fakultete. Titovi zavodi Litostroj. 1942-n.

Dr. Jože Jakša, Kongresni trg 8, spet redno ordinira. 1952-n.

Tukajnji poslovodnega tečaja Zalec Slike dobre, Naročanje na naslov: Rebešek Ludvik, Celje, Askerčeva 2, do vključno 30. oktobra 1948. Priložite 20. din v znakob. 1959-n.

Poročila sta se 2. oktobra Cvetko Stane, tehnični inženir, Kranj, Elza Križanec, Kranj, Čestitab. 1958-n.

Na mestnem pokopališču v Laškem je večje število neurejenih in zanemarenih grobov. Pozivajo se vsi sorodniki pokopanih, ki imajo svoje na tem pokopališču, a ne skrbijo za grobove, da jih do 15. oktobra 1948 pisмено javijo MLO Laško, da želijo urediti in obdržati grobove ter plačati pokopališne pristojbine, ker se bo v nasprotnem primeru dalo odstraniti nagrobne spomenike raz zanemarenih grobov in prosto v korist ureditve pokopališča. 1952-n.

MLO bo izvršil prenos posmrtnih ostankov talcev, ki so pokopani izven pokopališča, na mestno pokopališče. Pozivamo svoje slednjih, da se javijo na MLO Laško. 1959-n.

Gospodinjstvo pomočnice Šiske-Bežigrada: V četrtek 13. t. m. ob uri zvečer sestane v Medvedovi ulici 28. Na čast I. kongresa ESJ naj bo udeležba polnoštevilna! 1921-n.

Šolstvo
Ekonomski tehnikum v Ljubljani javlja, da bo internat tega zavoda pripravljen za začetek novembra meseca. Dijakinje, ki so prošle za sprejem v internat, naj zato potrdijo doma, dokler jim doma ne sporočijo po pošti, kdaj naj pridejo v Ljubljano. To sporočilo bo vsebovalo tudi podatke o tem, kaj naj prinese s seboj. — Uprava ET. 1957-n.

IZ DEKANATA FILOZOFSKE FAKULTETE. Služatelji stipendistov Ministrstva za prosveto, ki imajo dnevne stipendije za oktober v sredjo 13. oktobra ob 8. do 10. v četrtek 14. oktobra ob 17. do 19. v petek, 15. oktobra ob 8. do 10. in v soboto 16. oktobra ob 17. do 19. ure na dekanatu filozofske fakultete. Po tem roku se stipendije za oktober ne bodo več izplačevale. Vsa študenta mora prinesli s seboj potrdilo o vpisu (indeks, legitimacija). 1952-n.

Kinematografi
LJUBLJANA UNION: francoski film: »Fantastična simfonija«, tehnik. — MOSKVA: sovj. film: »30. oktobra« in »Zimska spartakiada«, tehnik. — SLOVAČKA: sovjetski film: »Gavroche«, tehnik. — Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. — KODELJEVO: zaprti. — SISKKA: sovj. film: »Poslednji taborec«, tehnik. Predstava ob 20.15.

MARIBOR: ESPLANADE: sovjetski film: »Aliser Navoi« in »GRAJSKI: sovjetski film: »Za srečo tistih, ki so na morju«, tehnik. Predstave ob 16.30, 18.30 in 20.30.

CELJE METROPOL: estonski film: »Zivljenje v Citadeli«, tehnik. — DOM: sovjetski film: »Učenka prvega razreda«, tehnik.

KAMNIK: sovjetski film: »Na daljni plovbi«, tehnik.

KRANJ MESTNI: ameriški film: »Vojna divjih mačk«, tehnik.

PTUJ: sovjetski film: »Arinka«, tehnik.

ZAPRTA CESTA
Okrajna cesta št. 144 Vrhnik-Podlipa-Smrečje, bo zaradi gradnje mostu v km 5.000, od dne 12. t. m. do nadaljnega za težji promet zaprta. Lažji promet do teže 500 kg se vrši po obhodni poljski poti ob desni strani potoka Podlipiške v smeri Podlipa.

OLO LJUBLJANA OKOLIČA
Cestno nadzorstvo Vrhnika.

Peter Klemen
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Kleče, 12. oktobra 1948.

Milka, žena; Marinka in Peterček, otroka; starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

PETER KLEMEN
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Kleče, 12. oktobra 1948.

Milka, žena; Marinka in Peterček, otroka; starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

PETER KLEMEN
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Kleče, 12. oktobra 1948.

Milka, žena; Marinka in Peterček, otroka; starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

PETER KLEMEN
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Kleče, 12. oktobra 1948.

Milka, žena; Marinka in Peterček, otroka; starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

PETER KLEMEN
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Kleče, 12. oktobra 1948.

Milka, žena; Marinka in Peterček, otroka; starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

PETER KLEMEN
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Kleče, 12. oktobra 1948.

Milka, žena; Marinka in Peterček, otroka; starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

Radio Ljubljana

Maribor in Sl. Primorje
SPOROČILA ZA SREDO

6.00 Večre melodije, 6.10 Napoved časa in poročila, 6.20 Jutranja telovadba, 6.30 Operetna glasba, 7.00 Napoved časa, radijski koledar, poročila in objave, 7.10 Česka narodna glasba, 11.15 Slovenska ura za osnovne šole, (iz življenja prvih ljudi), 12.30 Napoved časa in poročila, 12.40 Zabavna glasba, mali oglasi in objave, 13.00 Popularni simfonioni koncert, na sporedu dela slovenskih skladateljev, 14.00 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (2. lekcija), 14.20 Ruske pesmi, 14.30 Napoved časa, poročila in objave večernega sporeda, 14.45 Nekaj zabavne glasbe, 15.00 Slovenska ura za osnovne šole, (iz življenja prvih ljudi), 18.00 Izgaja godbe na pihala, 18.30 Fiziokulturno predavanje, 18.40 Poje Slovenski sindikalni kvintet, 19.00 Radijski dnevnik, 19.10 Lahka solistična glasba, 19.30 Napoved časa in poročila, 19.40 Zabavna glasba, mali oglasi in objave, 20.00 Jezikovni zborovi, 20.10 Slovenska orkestralna glasba in solistična glasba, 20.45 Gospodarska oddaja: V borbi za plan, 21.00 Lahki večerni spored, 21.30 Pesmi in plesi slovenskih narodov, 22.00 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd, 22.30 Iz del Roberta Schumanna, 23.30 Zaključek oddaje.

Mali oglasi

ZASLUZEK

V DRAMSKEM GLEDALIŠČU dobi takojšnji zaposlitev 5 delavcev za odrsko službo. Javite se v tajništvo Drame. 30692-4

POSTREŽNICO za nekaj ur dnevno, ishem. Rimska 7, vrata 4. 30793-4

POSTREŽNICO za popoldne v večerjo ishe zdravnik. — Naslov v ogl. odd. Slov. poroč. 30802-4

MESTO SNAZENJA PISARN ishem za popoldanske ure. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč. 30692-4

KROJASKO POMOČNICO, popolnoma samostojno v izdelavi ženskih plaščev in kostumov — za nekaj ur dnevno, sprejemno. Več po dogovoru. Predstaviti se dnevno od pol 12. do 14. v Kolodvorska 26, lokal 30820-0

RUSČINO poučevanje, pridem na dom. Ponudbe pod: »Rusčina« na ogl. odd. Slov. poroč. 30684-4

SEKANJE drv ali kaj podobnega — ishem. Ponudbe na ogl. odd. pod Sekanje. 30767-4

POMOČNICO v gospodinjstvu za nekaj ur dnevno kaj sprejemno, Hranila in stanovanje v hiši. Zavrtinik, Lesce pri Bledu. 30773-4

INSTRUKTORJA matematike za osmo gimnazijo ishem. Ponudbe pod Vesten na ogl. odd. 30768-0

POSTREŽNICO za dopoldanske ure k 3 članski družini ishem. Lahko je tudi upokojenka, ker je delo lahko. Jutras, Frankopanska ul. 26, 30721-4

PRODAM

MOSKO KOLO, skoraj novo, z novimi gumami in skornje št. 44, prodam. Ogljed od 13. do 15. Kamniška ulica št. 44. 30596-5

MOTORNO KOLO DKW 350 cm, dobro ohranjeno, prodam. Ogljed od 15. do 16. Poljanska cesta 75, Ljubljana, (Čestitab) dvišice. 30672-5

2 ZICNA PLASČA in zračnični dimenzije 26x1 za kolo prodam. Ponudbe na ogl. odd. pod Nove-Pirelli, 30712-5

MODERNE MOSKE CEVLJE, nove — rjav semis, št. 43, nošene ženske št. 38, in krasen gobelin, primeren za blazino ali za steno, prodam. Naslov v ogl. odd. 30718-5

Kupimo 1 ali 2 PISALNA STROJA

z latinico, normalni valji.

V postev pridejo samo brezhibni stroji. — Ponudbe poslati na EKONOMIJA I ODMARALISTE

MINISTRSTVA TEŽKE INDUSTRIJE STATENBERG-MAKOLE.

POZIV

Kmetijska nabavno prodajna zadruga Šmarje pri Jelšah,

ki je zaradi popolne decentralizacije v likvidaciji, poziva vse upnike, da prijavijo vse svoje terjatve najpozneje do 15. nov. 1948. Po izteku tega roka se prijave ne bodo več upoštevale.

Istotako pozivamo vse dolžnike, da poravnajo vse svoje obveznosti prav tako do 15. nov. 1948, sicer bo zadruga po preteku tega roka prepustila izterjavo pristojni oblasti.

Dolgeve je poravnati na tekoči račun pri Narodni banki Šmarje pri Jelšah konto št. 624-69503-2

UPRAVNI ODBOR.

Potrjim srecem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je umrl naš dobit mož, oče, sin, brat, stric svak in nečak

PETER KLEMEN
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Kleče, 12. oktobra 1948.

Milka, žena; Marinka in Peterček, otroka; starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

PETER KLEMEN
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Kleče, 12. oktobra 1948.

Milka, žena; Marinka in Peterček, otroka; starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

PETER KLEMEN
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Kleče, 12. oktobra 1948.

Milka, žena; Marinka in Peterček, otroka; starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

PETER KLEMEN
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Kleče, 12. oktobra 1948.

Milka, žena; Marinka in Peterček, otroka; starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

PETER KLEMEN
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

Kleče, 12. oktobra 1948.

Milka, žena; Marinka in Peterček, otroka; starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

PETER KLEMEN
sedlar in avtočičar

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek 14. oktobra ob 15.30 uri iz hiše žalosni Kleče 35 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah.

NEKAJ KG ZEBLJEV in 1/2 kg kave

prodam ali zamenjam. Ogljed od 9. do 12. Naslov v ogl. odd. 30706-5

STARO PEO, stedišnik z modricami za vzdrževanje otrok, čevljiča št. 24 prodam. Karlovska 16. 30707-5

SIVALNI STROJ Singer, z dolgim čolnikom, dobro ohranjen, prodam. — Naslov v ogl. odd. 30708-5

ORNE SEMIS SALONARJE — Čevlje št. 38, skoraj nove, prodam. Ogljed od 15. dalje. Naslov v ogl. odd. 30725-5

KRASEN ŽENSKI zimski plašč, svetlosiv, imitacija perzjanca, ženske drap gamase 38, in ženske črne čevlje št. 39, prodam. Ogljed samo popoldne od 15. dalje. Naslov v ogl. odd. 30725-5

DVA ENAKA FOTELJA prodam. Naslov v ogl. odd. 30726-5

2 kg PRAVE KAVE in violino prodam. Naslov v ogl. odd. 30717-5

KAD ZA ZELJE iz trdega lesa, 70 cm visoko, 62 cm premer, prodam. Merhar, Sv. Petra c. 22. 30718-5

LESNO STRUŽNICO (novo), dolžina stružnja 1:8 metra, prodam. Ogljed od 14. t. m. naprej. Naslov v podr. SP Kranj. 30589-5

OTROŠKO POSTELJO, železno, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v ogl. odd. 30597-5

STOJČA URA, velika, četrtno bitje precizna, ugodno napredaj. Naslov v ogl. odd. 30609-5

KUHINSKO KREDECO — dobro ohranjeno, prodam. Naslov v podr. Slov. poroč. Celje. 30752-5

NOV SPORNI VOZICEK in štiristo stoje, prodam. — Drenikova ulica št. 24. 30792-5

GUMIJASTE NOGAVICE za 4000 — gumijasta kolena za 1000 — in snežne črte št. 37 za 1500 din, prodam. — Ponudbe na ogl. odd. SP pod: »Prihika 10«. 30789-5

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

POSLOVALNICA MUZIKALIJ LJUBLJANA, Kongresni trg 19

kupuje dobro ohranjene antikvarne glasbene izdaje (note) vseh vrst, posebno pa izdaje za glasbeni pouk (Köhler, Jiraneč, Lischhorn, Berens, Czerny, Bach in dr.)

Poslovalnica muzikalij kupi tudi ELEKTRIČNI GRAMOFON.

USNJEVA KRAJKA SUKNJA napredaj Točaj Alojz, Tyrseva 3. 30788-5

MOSKE CEVLJE, rjave, krasne oblike, št. 43, in ženske modre semis, kombinirano kasje usnje št. 38, prodam. Tyrseva cesta 14, vhod z dvorišča, levo, hodnik, vrata 5. 30788-5

UMAZANO KROJEVO iz tega lesa, z marmornato ploščo, poceni prodam. — Resljeva cesta 4-B, II. desno, 30807-5

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, dobro ohranjen, prodam. Prisijona št. 1-III, levo. 30805-5

PISARNISKI OBESALNIK in 10 kilogramsko tehtnico z marmornato ploščo, prodam. Naslov v ogl. odd. SP. Ogljed od 13. do 16. 30800-5

VELIKO SKUNKS STOLO — skoraj novo, polhov muf, moderen, zimski salonoraj št. 38, prodam. Ogljed od 13. do 16. Naslov v ogl. odd. 30801-5

PEZIKOV KROJEVO iz tega lesa, z marmornato ploščo, poceni prodam. Ogljed od 12. dalje. Jaklič, Zabajk 3, Ljubljana. 30798-5

KAVC iz črne hrastovine, s šlarafija vložki — prodam. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč. 30694-5

MOSKO KOLO, dobro ohranjeno, italijanske znamke, prodam. Ižanska 18, Vizin. 30693-5

MOSKE GOJZERICE in skornje št. 43 prodam. Naslov v ogl. odd. 30795-5

NOVE SMUCARŠKE GOJZERICE — št. 43/44 prodam. Zglasti se št. 43/45. 30807-5

NOVO MOSKO OBLEKO, dve rabljeni, ženski kostum, dve obleki in 2.5 m volnenega blaga in ženske čevlje št. 37, prodam. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč. 30796-5

OTROŠKO POSTELJICO, leseno, prodam. Rožna dolina, Cesta V. 30759-5

BOLNICE, POZOR! Prodaj 2 popolnoma nova dihalna aparata. Polizev se čemazar — Staraloka pri Skofji Loki. 30819-5

STREPTOMYCIN, 25 gr. prodam. Ponudbe na ogl. odd. pod: Streptomycin. 30740-5

RADIO TELEFUNKEN, pet cevni, z magičnim očesom, takoj prodam. — Naslov v ogl. odd. 30816-5

ELEKTRIČNO PEO na 3 grele, novo, prodam. Strehar Franci, Gubčeva ulica 17, Šiška. 30812-5

PISALNI STROJ in torpedo za kolo, prodam. Naslov v ogl. odd. 30813-5

OTROŠKO KAD, več pleten in oblačilo za otroka od 1 in pol leta, prodam. Naslov v ogl. odd. 30814-5

PRAZNO POSTELJO prodam. Detelova ul. 2, Ljubljana. 30685-5

OTROŠKO KOLO, predvotno blago — prodam. Gorkič, Predvotičeva ulica št. 12. 30822-5

LEP PORCELANAST SERVIS, zlat rob, 53 kosov, za 6 oseb, prodam. — Naslov v ogl. odd. 30811-5

OGRODJE KOLES, dobro ohranjeno, napredaj, vsek dan od 15. do 17. Naslov v ogl. odd. 30775-5